

ELŐFIZETESI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre — 10 kor.
 Negyedévre — 4 »
 Helyben házból hordva:
 Egész évre — 20 kor.
 Negyedévre — 5 »
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre — 24 kor.
 Negyedévre — 6 »

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hét és
 ünnep utáni napok kivételével

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 2

A szerkesztőség kéziratok visszaszolgáltatására
 vagy megőrzésére nem vállal kötelességet.

Előfizetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD, november 18.

A dissidensek fuziója.

(—a.) Ezredéves alkotmányunk védelméért vívott küzdelmünknek újabb fontos mozzanata ment ma végbe politikai életünk központjában a fővárosban, hol parlamentünknek két töredéke egyesült s az Alkotmánypárt neve alatt folytatja tovább a harcot országunk alkotmányáért.

Alkotmányunk helyreállítása óta a negyedik fuzió ez parlamenti pártjaink között. Egyik sem mult el nyomtalanul, ennek is érezhető lesz a hatása politikai életünkben.

Az első fuzió harminczegy esztendővel ezelőtt történt, mikor a Deák párt és az ugynevezett balközép vagyis Tisza Kálmán pártja fuzionáltak s megalkották a szabadelvűpártot, mely harmincz esztendőn át korlátlan ura volt a hatalomnak.

Egy esztendő óta, mióta a lappangó válság kiélesedett, még inkább mióta a januári választások végleg megdőntötték a szabadelvűpárt uralmát, sokszor foglalkoztunk e párttal, annak alkotásaival, hibáival és mulasztásaival.

Ezuttal csak arra mutatunk rá, hogy a pártnak virágzása kora csak addig tartott míg első vezére Tisza Kálmán ült a bársonyszékben. Az a véderővita, mely Tiszát megbuktatta, pártját is nagyon meggyengítette. Élet-elixirre volt szükség, előrántották az egyházpolitikát s evvel

megkezdődött a párt hanyatlása, az egymást követő kiválások szakadatlan sorozata, melyet csak Széll Kálmán tudott egy időre megállítani a második fuzióval.

A Széll-féle fuzió vagyis a nemzeti pártnak a szabadelvűpártba való beolvadása másodvirágzása kora volt a szabadelvűpártnak, Apponyinak fényes tehetsége és pártjának politikai iskolázottsága, valamint Széllnek tiszta keze és tiszta szándéka néhány évre biztosították a számban és tekintélyben megerősödött párt hatalmát. De az így megerősödött párt már nem volt többé egységes, az egymás ellen intrikáló frakciókat Széll tekintélye is csak addig tudta együtt tartani, míg az első nagy reform, a véderőreform megindítására került a sor. Ettől kezdve rohamosan haladt a párt a lejtőn bukása felé.

A harmadik fuzió ez évi január elején a képviselőháznak ex-lexben történt feloszlata után ment végbe a függetlenségi és nemzeti párt között. Apponyi nemcsak nevét és tekintélyét adta oda a függetlenségi pártnak, hanem egyúttal féltelmetes agitáczióval erejét, mely — mint a januári választás igazolta — felér három pártkaszával.

E választások meghozták ugyan a függetlenségi pártnak nem gondolt gyarapodását, de nem hozták meg a válság megoldását, mert — s erre hivatkoznak Bécsben leggyakrabban — a parlamentben ma is többségben vannak a 67-es pártok. Hogy a 67-es pártok közül három

t. i. a néppárt, újpárt és az Andrássy-féle dissidensek a koalícióban foglalnak helyet s inkább a függetlenségekkel fognak kezét, mint a szabadelvűekkel — ezt nem tudják megérteni Bécsben és mindazon körökben, amelyek távol állnak a nemzeti törekvésektől.

Mivel pedig még mindig nem lehet reményelni a nemzeti kívánságok teljesítését, másrészt pedig attól tartanak, hogy ha Kristóffyék sokáig kormányon maradnak, még végzetesebb válság fenyegeti a nemzetet, vezető politikusaink azon törik a fejüket, hogy az alkotmányvédő 67-es pártok vegyék kezükbe a kibontakozás fonalát a függetlenségi párt jóakaratu támogatása mellett.

Ez a törekvés szülte a régi és új dissidensek fuzióját. Ezzel kétségkívül nyert a nemzeti ügy, mert erősödött az alkotmányvédők tábora. S mivel a most Alkotmánypárt a koalícióval szemben megtartja azt a viszonyt, amelyben eddig Andrássyék voltak, így most már a koalíció keretében több mint százra megy a 67-es alapon álló képviselők száma.

Ha az új fuzió segítségével sikerül előmozdítani a kibontakozás ügyét, akkor ez a negyedik fuzió sem fog nyomtalanul eltűnni a nemzet életében. Sőt tekintve alkotmányunknak súlyos, megoldhatatlannak látszó válságát s a végzetes bajokat, melyek fenyegetik a nemzetet, ha ezen az úton sikerülne a kibontakozás, áldásosabb lenne ez minden elődénél.

„TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Szeretet.

Irta: Mányiné Prigl Olga.

Manczi kisasszony fölemelte a fejét. Sápadt volt s szájszélei remegtek. A keze görcsösen kapaszkodott a szuette régi karosszékre, mely emberemlékezett óta ott állott a verőfényes kis ablakszögletben. Ropogott, nyöszörgött az ócska butor és mintha a fehér leánder is, ott a tisztára surolt ablakdeszkán, ijedten fordította volna feljűk a rojtos szirmocskáit. A vén czirnos kifutott a szobából, nem volt olyan lármahoz szokva, a minő hangon Pál ur beszélt. Most is az asztalt verte az öklével.

Pál urat a Manczi néni családjában nem igen emlegették. Lump volt, haszontalan volt, kőtekedő természetű. Hálát adtak a jó Istennek, a mikor egyszer eltűnt a környékről. Beszélték, hogy talán beállott volna légionistának, vagy hogy elment az ausztráliai gyémántmezőkre,

mások ismét látták, hogy Fiumében zsákokat hordott egy hajóra. Manczi kisasszony titkon imádkozott a lelkéért, mert szentül meg volt győződve róla, hogy valami sziklahasadékba esett. Mert Pál ur szenvedélyes vadász volt s különösen a zergék voltak a legfőbb ambíciói. Nem volt a környéken olyan veszedelmes szikla, a mit ő meg ne mászott volna, sem utatlan erdő, melyet keresztül-kasul nem barangolt. Így külsőre is úgy mutatott, mint valami daliás rablóvezér, mint a milyenek Rinaldó Rinaldint mutogatják a vásárbeli panorámás képeken.

Manczi kisasszony egy este ép elmondta érte a Miatyánkját, a mikor valaki megcsörgette az ablakot. A vénleány nem volt félnék természetű. Magára kapta a felsőszoknyáját, — télen nyáron mindig abba járt, — félrehuzta a függönyt s kiszóllt az ablakon:

— Ki vagy hé? jó szándékkal vagy-e, vagy mi kell? — De bizony majd elejtette a gyertát. Szent Isten, a Pali! — kiáltotta. Aztán aggódva tekintett a másik ágyra, a hol az ő szépséges

kis madara, Juliska aludta az angyalok álmát. Oh, hátha fölébresztette.

Juliska távoli rokonuk volt. Ő nevelte, mert apja, anyja hamarosan elhalt. Bájos, kedves gyerek volt, olyan szelid, mint a galamb. Hamarosan nyakig betakarta, mert a leány szép, meztelen, formás karja kívül volt a paplanon. A bátyját ugyanis ezen a szobán kellett keresztülvezetnie.

Minden izében remegett szegény Manczi kisasszony. Oh, hogy a jó Isten bocsássa meg, régen holtak hittelek, — mondogatta. No lám, ki hitte volna, hát csak mégis lett belőled valami. Tehát állásod van, szép állásod, — Amerikából jössz . . . Oh Istenem, Istenem! Egyél, talán meg is éheztél . . .

A férfi mohón evett. Kopott volt rajta a ruha s mintha minden darab más szabó kezelműjéből került volna ki. Homlokán forradás helye látszott. De Manczi kisasszony most semmit se látott a nagy szeretettől és meglepetéstől, a mi a tékozló fiu visszatérére elfogta jó ságos szívét. Hiszen a testvére volt, de talán

A legkiválóbb tanárok és orvosoktól mint hathatós szer:

jainál, ugymint idült bronchitis, számarhurut és különösen

influenza után ajánlatik. Emeli az étvágyat és a testsúlyt, eltávolítja a köhögést és a köpetet és megszünteti az éjjeli izzadást. — Kellemes szaga és jó íze miatt a gyermekek is szeretik. A gyógyszerárakban üvegenként 4.— kor-ért kapható. — Figyeljünk, hogy minden üveg az alanti czéggel legyen ellátva:

F. Hoffmann-La Roche & Co vegyészeti gyár Basel (Svájc)

480.

tüdőbetegségeknél, lélegzőszervek hurutos bálabbadozóknál

A királyi behívó.

A hivatalos lap tegnapi száma élén a következő sorok jelentek meg:

Ő császári és apostoli királyi Felsege az alábbi legfelső parancsot méltóztatott legkegyelmesebben kibocsátani:

Parancsolom, hogy az 1888. évi XVIII. törvényczikk alapján a közös hadseregbeli magyar honosságú póttartalékosok 1904 és 1903. évfolyamának rendelkezésre álló legénysége, továbbá az 1905. évi december 31-ével a tartalékba jutó közös hadseregbeli magyar honosságú legénység az 1904. évi számbevitel alapján abba beosztott ujonczmennyiség keretében, — amennyiben a magyar korona országaiból kiegészítő csapatok, halóság és intézetek békelétszámának kiegészítésére szükséges — tényleges szolgálatra behívásuk, illetőleg a tartalékba való áthelyezés időpontján tul is visszatartassék.

Kelt Bécsben, 1905. évi november hó 14-én.

FERENCZ JÓZSEF, s. k.

Bihar Ferencz, s. k.

Ezt a parancsot Bihar honvédelmi miniszter rendelete követi, az összes illetékes hatóságokhoz.

Ijesztgetés Kaffkával.

A pesti vármegyeházán tegnap délelőtt nagy volt az izgalom. Az a hír járta, hogy Kaffka László kormánybiztos a délelőtt folyamán megkezdte a vármegyeházán a működését. Királyi biztos kiküldését is emlegették. Délig azonban sem kormánybiztos, sem királyi biztos nem jött.

Délelőtt 10 órakor a vármegye központi választmánya tartott ülést Fazekas Agoston elnöklésével. Ülés alatt érkezett meg a laczházai

küldöttség s a község diszpolgári oklevelét adta át Fazekasnak. A vármegyében egyre nagyobb a lelkesedés; tegnap Nagykőrös képviselőtestülete tartott ülést. Bizalmat és elismerést szavaztak a 65-ös bizottságnak, Pestmegye tisztikarának és Fazekas főjegyzőnek. Az adókat a 65-ös bizottság pénztárába fogják fizetni. Pont délben megérkeztek a vármegyeházán Szabó László miniszteri osztálytanácsos, *Vásárhelyi* titkár és *Römer* számvizsgáló és a főjegyzőnél jelentkeztek. A vezető osztálytanácsos jelentette, hogy az ő feladata tisztán hivatalvizsgálat. Királyi biztos egyáltalában nem fog jönni.

Az új disszidensek.

Nagy Ferencz elnökle alatt tegnap tíz órától délig érkeztek a Pannóniában. Az értekezleten huszan vettek részt és négyen kimentették magukat. Egyhangulag kimondták, hogy az Andrassy vezetése alatt álló csoporttal »Alkotmánypárt« név alatt egyesülnek. Deklarációt fognak kiadni, melyet este Andrassyékkel közösen fognak megvitatni.

Pozsony megye ellenállása.

Pozsony megye tegnapi közgyűlésén *Bartal* Aurél főispán elnökle alatt tárgyalta a belügyminiszter leiratát. A belügyminiszter fenn tartja a szeptemberi közgyűlésnek az önkéntes adófizetés és katonai szolgálatra jelentkezők ügyében való közreműködését tiltó határozat megsemmisítésére vonatkozó rendeletét. Az állandó választmány javaslatához képest a közgyűlés vita nélkül egyhangulag kimondta, hogy a belügyminiszternek a jelenlegi és ezentul még várható megsemmisítő rendeleteivel szemben eddigi határozataihoz ragaszkodik és a tisztikart ezentul is azon értelemben való eljárásra utasítja. A tegnapi határozatnak a miniszterhez való felterjesztésétől a közgyűlés az alispánt eltiltja. A közgyűlés a szövetkezett pártok eljárását helyesli és irányukban bizal-

mát nyilvánítja. A közgyűlés bizalmatlanságot szavaz a kormánynak, tudomásul veszi Komárom és *Nagyvárad* városoknak az *általános titkos választás* ügyében beküldött átiratait. Bizik a parlament többség bölcsességében és e jogok kiterjesztésére irányuló komoly szándékában. Lipótvármegye átiratára vonatkozólag kimondja, hogy nem látja szükségesnek, hogy ilyen részleges intézkedés érdekében, mint amilyen a magyar huszárezredeknek a magyar vezényszóban való részesítése és nemzeti jelvényekkel való ellátása, — felirjon és ezzel talán olyan félreértésre adjon alkalmat, mintha az egész magyar hadseregre vonatkozó korábbi álláspontjától eltérne. Végül tudomásul veszi a közgyűlés a képviselőház június 21-iki határozatát és kimondja, hogy a határozat tartalmát magára nézve mindenben irányadónak tekinti.

Ujabb megsemmisítés.

Szabolcs vármegye törvényhatóságának október 10-én tartott őszi közgyűlésében az önkéntesen befizetett adóknak szövetkezetekben való elhelyezése, a katonai szolgálatra önként jelentkezők részére kiállítandó belépési nyilatkozat megtagadása, a hadsereg kiegészítése céljából behívandó tartalékosok és póttartalékosok behívó jegyeinek visszautasítása, a tisztviselőknek esetleges felfüggesztése esetére való biztosítására felveendő 500,000 koronás kölcsön és ennek fedezetéül megszavazott 3%-os vármegyei pótdadó kivetésére vonatkozó határozatát a belügyminiszter e hó 9-én kelt leiratával megsemmisítette és azok végrehajtásától az alispánt eltiltotta. Hasonlóképen megemlítette a belügyminiszter a közgyűlésnek az alkotmányvédő bizottság megalakítására vonatkozó határozatát is. *Szikszay* Pál alispán a belügyminiszteri rendelet ellen felirati jogával élt.

Kassa és Nagyvárad.

Érdekes volna megírni, vajjon hogyan történt volna meg a kassai eset — Nagyváradon?

Itt a hadsereg *nem* adott volna tolvaj-

csupa idegennek is megbocsátott volna. Óh, hogy valahára kibeszélhettem magát! Juliska gyerekek még, ő velem nem lehet úgy.

Régen feküdt le oly boldogan Manczi kisasszony, mint akkor. De azért még nem sajnált egy Miatyánkot elmondani, most már a élőért, a megtévelyedett, de visszatért báránysz káért.

Felvirradt rájuk az illatos falusi reggel. Juliska szép volt és friss, mint egy most szakajtott rózsabimbó. Még a Manczi kisasszony arcára is kiült egy kis pirosság. Ebédután, mint szokta, leült a karosszékre, a fehér leánder mellé. Ujjai közt csattogtak, zörögtek a fűrgé, fényes kötöttük, a czirmos a lábánál bujt meg a kis párnán. Pál ur az ablakon nézett kitelés idegesen dobolt rajta az ujjáival.

Egyszer csak megszólalt:

— Manczi!

A leány felnézett a munkájáról:

— Akarsz valamit?

— Komoly dolog...

— Halljuk!

— Hát édes néném, — kezdte emez, egy nagy vállalatba akarok fogni, a mihez pénz kell, rengeteg pénz.

— No?

— Ugy tudom, hogy én csak a fele örökségemet kaptam ki, az anyai rész bent maradt, mivel mikor kivándoroltam, anyám még élt...

Manczi kisasszony közbevágott:

— Nem, édes öcsém, nem jól emlékszel. Mindnyájan mindkét részről ki lettünk elégtve. Boldogult jó anyánk csupán kis nyugdíjára támaszkodott...

Pál ur gunyosan felkaczagott, hogy Manczi kisasszony ijedten ejtette le a kötését. Nagyszerű asszonyi fufang, — mondta és hangja recsegett. Ezt nevezem aztán testvéri szeretetnek!

— De kérlek szépen...

— Semmi de! — és Pál ur öklével az asztalra csapott. A macska ijedten ugrott ki a nyitott ajtón, a min Juliska lépett be épen.

Manczi kisasszony szigorú pillantást vetett az öcsésére, az meghunyászkodva lapult meg s zavartan kezdett egy régi divatlapban nézeledni.

Odakint sötét felleg jött fel az égre, a mely homályba vonta a kis szobát. Nyomasztó, kínos csend állott be. Egyszer csak a kapuban elbődült a Rózi, a szép vörhenyes színű tehén. A csordás az eső elől hazaeresztette őket.

Manczi kisasszony kapott az alkalom:

— Eredj Juliska, — mondta, a Rózi nem tud bejönni, nyisd ki a kaput.

Ő maga felállott s az almáriumhoz tipegett:

— Ha nem hiszed, itt vannak az irások...

A hogy Pál az irások után kapott, egy percze olyan volt, mint egy véresszemű karvaly.

— Mutasd, — hadarta. De nem a régi iráscsomókat nézte, hanem egy másik átkötött csomón akadt meg a szemé, egy kis fehér, kékcizfráju tüzetecskén amin, a Juliska neve állott. Majd hogy ki nem haladt a száján: takarékönyv. Egyszeribe mézes-mázos lett a hangja s nagy gonddal kezdte tanulmányozni a régi fakó irásokat. Még bölíngatott is hozzá:

— Igazad van édes néném, az ember felejt. Ezer gondja, baja van. Az üzlet, a sok elszámolás! — Nem csoda ha megkurtult az eszem...

Manczi kisasszony mindazonáltal úgy érezte, hogy fázik attól a sok édes szótól. Felvette a nagykendőjét, még a fejét is bekötötte, de azért, mikor harmadnapra Pál bucsutt vett tőlük, bizony összebujtak, ketten Juliskával, úgy sirtak, úgy imádkoztak, hogy az Isten vezérelné ismét jó utakon az eltévelyedett báránnyát.

Reggelizés előtt fél pohár

SCHMIDTHAUER-féle radio-activ
Használata valódi áldás gyomorbetegségeknek
— és székszorulásban szenvedőknek.

Csodálatos gyógyerejét az igmándi viz radium tartalmának köszöni, amely tudományos alapon egyedül ezen forrásban lett felfedezve, miért is bevásárlásnál össze nem tévesztendő a közönséges keserűvizekkel. — Főszéküldés a forrástulajdonos: Schmidthauer Lajos gyógyszerésznel, Komáromban. Kapható *Nagyváradon*, minden jobb gyógyszerár és fűszerüzletben, kis üveg 30 f., nagy üveg 50 f. Az egyedüli természetes keserűviz, amely kis üvegben is kapható.

Igmándi

keserűviz az elrontott gyomrot
2—3 óra alatt
teljesen rendbehozza.

kulcsot semmiféle terem felnyitására, az bizonyos. Mert vagy tudja az a hadsereg, mire kell a kulcs és akkor politizál; vagy nem tudja — s akkor egy katona, legalább Nagy Váradon, nem fog tolvajkulcsal operálni.

Hanem a helyett akadt volna itt más, aki feltörte volna az ajtót. Csak egy kis trafikot vagy meggyásat ígérjenek. Installáló publikum? Ojjé! Hiszen egy biharmegyei kerületből küldték az első üdvözlő táviratot az alkotmányellenes kormányknak!

Nem is kell ezek felől nagyon aggódni. Nem pedig azért, mert szeretné Biharmegye azt a főispánt látni, a ki előtt ő becsapná az ajtót, ha a kormány küldöttjeként jelentkezik!

A berettyó-ujfalusi új róm. kath. templom.

Irta: Némethy Gyula dr.

Valamikor évszázadokkal ezelőtt, diszes kéttornyú egyház homlokzatán tört meg Ujfalu, a Sárrét középpontja táján, a lemenő nap fénye. Most, midőn újra a középkori művészet nemes formáiban emelkedő egyház homlokzatát aranyozza be, reménytől duzzadó kebellet tekintünk a jövőbe s áradó örömmel szemléljük az újra éledt római katolikus hit monumentumát.

1904. május, jul. 6-án ragyogó szép nyári verőfényben tette le a berettyó-ujfalusi egyház mecénasa, Palotay László prelátnak kanonok az építendő templom alapkövét, melynek alapozási munkálatait Sztarill Ferencz építész már május 16-án megkezdte. Szeptember 10-én tető alá került az épület, a megváltás jelét, a keresztet pedig okt. 23-án tűzték fel a torony ormára. Az építész 1905. július 15-én teljesen készen adhatta át a templomot a bőkezű építőjének.

Leírását kezdjük a *méreteken*. A templom külső hossza 33 méter, legnagyobb szélessége 14, a hajó belső hossza 18, szélessége 10 méter. A szentély 7-60 m. hosszú, szélessége 5-30

méternyire rug. A kereszthajó, illetőleg a kupola átmérője 10 m., a hajó magassága 10-70, a kupoláé 13. A torony felmagassága 26 m., míg a kereszt csúcsa 40 méternyire emelkedik a járda színvonaláig. A toronyalap mélysége 3, a templomfalak alapjainak mélysége 1-5 és 2 méter között váltakozik.

A méretek után lássuk az épület *anyagát*. A hordképes (bocsánat a szóért!) talajanyag; az összes alapok betonból és ujfalusi téglából épültek, a boltozatok szintén téglából készültek, kivéve a kupolát, amely vasbordák közé merevített Rabitz boltozat. A kórus boltozata vasbeton.

A templom födele élesdi hornyolt cserépből áll, a toronysüveg pedig horganyozott vaslemezzel van borítva (galvánózott veresréz-utánzat); a gömb és kereszt meg vannak aranyozva.

Horganyozott vaslemezzel vannak fedve a mellékhajók, a sekrestye, oratórium és a támasztóívek. A templom talaja cementtel van burkolva. A templom külseje cementtel kevert mészkőutánzat és vakolatot nyert.

A kései *román* vagy mondjuk *átmeneti* stílus tetszetős formáiban épült templom főhomlokzata nyugatnak néz, s így a templom *keletelve* van, azaz szentélye régi keresztény szokás szerint keletnek van fordítva. A nagyváradi koldusápoló-intézet kápolnájára emlékeztető szép homlokzat, csinos vaskerítéssel szegett telkének közepén, jobbra balra szintén román stílusú díszítéssel ellátott melléképületével, az iskolával és plébániával pompás összképet, ensemblét alkot s Berettyó-ujfalui főutcájának egyik legszebb ékessége.

A homlokzat közepén diszes román kapuzat látható veretes tölgyfaajtóval. Jobbra-balra két kisebb ablak, fölöttük három: egy kerek rózsablak és két félköríves. Két kis toronyfi között emelkedik a szép magas torony, két emelettel. Az alsón egy félköríves, a főemeleten mind a négy oldalon ikerablakkal;

ugyanitt a négy szegleten gazdag és tetszős fejezetű oszlopok ékeskednek, melyek föléd mind a négy oldalon háromszögű összekötő taloromzat emelkedik. Ez oromzatokon vannak a toronyóra számlapjai. (Zifferblatt) A magas hatszögletű gulasüveg ormán ragyog az igen csinos formájú román-kereszt.

A bazilikális elrendezésű (egy magas és két alacsony hajó) s e mellett kereszthajós templom oldalai és hátulja igen elevenen vannak tagozva nemcsak támasztó pillérekkel, hanem a főhajó faláról a mellékhajók falazatára áthajló támasztóívekkel is. Egy-egy oldalon a főhajónak öt nagy félköríves és kerek, a mellékhajóknak hat kis kerek ablaka van. A kereszthajó, illetőleg a kupola teteje gúla alakban magasodik ki a hajó tetejéből. A templom hátulja négy támasztó ív között három falazatból áll, két nagy ablakkal.

Térjünk vissza a homlokzathoz s lépünk be a főajtón a templom belsejébe. Az alacsony fülkeszerű mellékhajókkal s a kereszthajót képező kupolacsarnokkal tagozott egyház belsejét tiz, négy félköríves és három kerek rózsablak világítja meg, a mellékhajók kis ablakait nem is említve. A három rózsablak közül kettő a kupolacsarnok egy a kórus disze.

Három oltár emelkedik templomban. A szentélyben disztlő főoltár Jézus Szive, a jobb oldali kereszthajóban Szűz Mária és a beloldali Sz. József szobrával. A kupolacsarnok szentély felső baloldali szegletén áll az igen eredeti, szabad oszlopokon nyugvó mennyezetel ellátott szószék, jobboldali szegletén pedig a gyóntatószék. Mindkettő fából. A templom fala igen díszkrét dekoratív festéssel van borítva.

A belső egyik legszebb díszét a színes ablakok képezik. Ezek között a főoltártól jobbra és balra eső ablakokon Szent István és Szent László képe ragyog. Orgona egyelőre nincs a templom karzatán, hol most harmónium foglal

Manczi kisasszony benyul az almáriomba, hogy majd tiszta zsebkendőt vesz ki a másik helyébe, a mit eláztatott szeme hulló harmatával, — hát csak megdöbben. Lázasan kezd keresni: nincs, nincs . . . Nincs se a kis könyv, se az irások. Szerelmes Jézusom, mi lesz most!

Kipakkolta az egész almáriomot, felhányna valamennyi fiókját, sehol semmi. Az utolsó krajczárig eltűnt minden, annyija sincs, hogy a szomszéd faluba átmelessen. De ha csak a magáéról lett volna szó, hanem a Juliskáé is!

Keserves hánykolódások közt telt el az éjszakája. Hát kora hajnalban csak zörgetnek a kapun. No már megint ki lehet?

Két rendőr volt:

— Azonnal jöjjen a kisasszony!

— Hova, minek jó emberek?

Szelidebben mondták azok:

— A főjegyző urnak beszédje van a kisasszonnyal.

Sebtiben magára terítette a fakó zöld krispinjét a szegény Manczi kisasszony. Reszketett mint a nyárfalevél. Juliskám, galambom, eredj át a szomszédba, jövök rögtön . . .

A főjegyző elébe sietett:

— Legyen elkészülve . . .

Manczi néni görcsösen gyűrögte a galérja szélét.

— Fivére meghalt, az imént szenvedett ki, mondta tovább a jegyző hivatalos páthosszal. Még élt a mikor idehozták és a kisasszonyt óhajtotta látni, valamit akart mondani. De már késő. Lesz kegyes kisasszony befáradni, nekünk szükségünk van a tényleges szemlyazonosság megállapítására.

Manczi kisasszony még mindig bambán nézett maga elé.

— Értsen meg kisasszony, fivére az állomáson agyonlőtte magát. Épen jókor, mert a letartóztatási parancsot abban a pillanatban akarta foganatosítani rajta két titkosrendőr. Pardon nagysád, méltóztatik talán tudni, hogy fivére nem épen a legjobb hirben állott, sőt.

A vén leány tiltakozólag emelte fel a kezét: elég! vezessen.

Egy rossz ponyvára fektetve, csakugyan Pál ur nyugtázkodott a szoba padozatán. A ciznikus mosolygás, a mivel a világot semmibe se vette, odafigyott az arczára. Most megint olyan szép volt, mintha Rinaldó Rinaldini lett volna viaszkból.

Manczi kisasszony csöndesen zokogott, aztán egész nagyságában kiegyenesedett. Az igazságszolgáltatásnak, ha ugyan volt vétke, — ő maga e' eget tett. — mondta. A halott az enyém.

A jegyző meghajtotta magát:

— Parancsára nagyságod, azonnal átadjuk, mihelyt a hatósági engedély kezünkbe lesz.

Manczi kisasszony támolyogva ment a házak mellett, hogy olykor a kerítésbe kellett kapaszkodnia. Agyában örült táncot jártak a gondolatok: pénzt, pénzt kell előteremtenie.

Megállott s benyitott egy kapun:

— Adjon Isten!

Tisztelettel felállottak az emberek.

Manczi kisasszony sietve kezdte:

— Hát Szekeres uram, odaadom a Rózsit, megdöntöttem a dolgot. Abban az árban adom, a hogy kegyelmed kérte.

Az öreg kivette a pipát a szájából:

— Hát akkor meg van az alku, anyjuk, hozd a foglalót. Estére elvezetjük a Rózsit, akkor meg lesz a többi pénz is.

Majd hozzátette:

— Tetszett-e hallani, hogy valami csavargó agyonlőtte magát a vasutnál.

Manczi kisasszony szomoruan rázta a fejét: — Nem volt az csavargó Szekeres uram, szép állásba segítette az Isten, az én elveszett öcsém az, a Pali. De hogy mért is tette, mért? Eltemetttem tisztességgel, becsülettel a tulajdon portámról. Majd elmerengett: óh milyen

LEBOVITS és WEISZ angol divat férfiszabó cég

keztek, a mely raktár dús választékban a nagyérdemű közönség rendelkezésére áll. **Előnyös ruhabérlet-táblázattal** pedig a cég eddigi jó hírneve is kezeskedik. — A m. t. vevőink és a t. közönség további pártfogását tisztelettel kéri szíves tudomására adja nagyrabecsült vevőinek és a nagyérdemű közönségnek, hogy az ősz idényre a legújabb és legdivatosabb angol, skót és Homepon, valamint angol **double mellénykülönlegességei** megérdemelt szívesen szolgál, a legjobb kiszolgálásról

Lebovits és Weisz angol divat férfiszabó cég NAGYVÁRAD, Fő-utca, zárdá-épület. — Városi és vidéki telefon sz. 151.

helyet. A toronyban három rendes és egy lélekharang van. Összes súlyuk 700 kilogramm körül jár. A templom építésének költsége 55.000 a plébánia és iskoláé 30.000 koronára rugnak melynek oroszlánrészét *Palotay* László kanonok fedezte.

Fő építési-vállalkozó s az összes tervek alkotója *Sztarill* Ferencz építész volt, kinek nevével a csin és szoliditás rég összeforrott. Felülvizsgálta a terveket *Varró* Domokos, az építkezést pedig *Peiser* Károly püspökségi és *Géczy* Géza káptalani mérnökök ellenőrizték. A kőműves munka vezetője *Vargha* Gyula, az ácsmunkáé *Lucsek* Sándor volt.

Alljon itt azon derék iparosok névsora is, kik a vállalkozó megbízásából Isten háza építésénél s berendezésénél munkálkodtak. Épület asztalos: *Tarsoly* Ferencz, lakatos: *Tátray* Sándor, bádigosok: *Vlád* Agoston és *Éberl* Kálmán, mázoló: *Havassy* Zsigmond, cserepező: *Tárnoky* László, kőtaragó: *Gerstenbrein* Tamás, butorasztalos (szószék): *Szabó* Károly, (a padokat *Czigelt* József), üveges: *Deutsch* Károly, lakatos: *Szántó* Dezső, mind nagyváradi iparosok.

A szobrászati munkákat *Peller* Ferencz ismert nevű nagyváradi művész végezte, a belső festést *Kovács* Jenő Budapestről, míg a szép színes ablakok *Palka* József ugyancsak budapesti műterméből kerültek ki. A harangokat *Hönnig* Frigyes öntötte Aradon.

Az új templom *Palotay* László bőkezűségéből oly gazdag felszerelést kapott egyházi ruhák, edények stb. dolgában, hogy e tekintetben a legelső egyházmegyei templomok közé tartozik már is. Csak azt említjük meg, minden színű miseruhából kettő három is van s hogy például kehely is van vagy három darab. Az ő buzgósa áthatott a biharmegyei hölgyvilágra, mely a templomi felszereléseket a maga értékes, részben sajátkezűleg készített ajándékaival gazdagította.

Özv. Beliczay Ferenczné Derecskéről két bársony oltárvánkost ajánlott föl Jézus és Mária szíve képeivel; *Sal* Ferenczné Nagyváradról sárga selyem velumot; *Fancsó* Lajosné Micske pusztáról két fehérselyem párnát, *Papp* Imréné Össiből két fehérselyem vánkost és egy fehérselyem áldoztató kehelyköpenyét. *Südy* Gyuláné Zomlinból himzett selyem velumot, *Piacsek* Sándorné Mike-Pércsről két selyem himzett oltárterítőt, *Farkas* Lila Bagamérből himzett csengetyű-huzót, *Ovári*

szép volt, még a halálban is, mintha viaszkból lett volna.

És zokogott a szegény öreg leány.

Estenden elvezették a Rózsit, a szép vörhenyes színű tehenet. Egy órával később föltették a koporsót az asztalra a tiszta szobában. A fehér leándert a fejéhez tette Manczi kisasszony. Juliska sápadt volt, mintha ő lett volna a másik fehér leánder.

Már hajnal felé járt. A csillagok egymásután oltogatták ki a világukat. Egyszer csak keserves bögés hallatszott az udvarról. A Rózsit hangja volt. — a Rózsit visszazökökt. Manczi kisasszony mindenről elfeledkezett, csak szaladt kifelé. Drága, hűséges jószágom te, — kiáltotta messziről. A Rózsit ott állott az istállóajtóban, de egyik lába térdig le volt süppedve. Manczi kisasszony műértő kezekkel egy szempillantás alatt kirántotta onnan, de szeme megakadt a beomlott kis gödör fenekén valami kopott, vörös bőrbe kötött csomócskán. Vajjon mi lehet? Lehajolt s elitzogatta róla a földet, port kibontotta. Az íráskok voltak benne s a kis fehér könyvecske, a min a Juliska neve állott.

... Egy borzas fekete varju kerengve szállott fel a közeli eperfáról...

Sándorné Iklódról a felámadt Jézus szobrát, *Titzer*-nővérek Berettyó-Ujfaluból himzett szószéktakarót, *Szóllóssy* Gyuláné B.-Ujfaluból festett oltárpárnát s egy oltárterítőt, *Uváry* Sándorné B.-Ujfaluból festett oltárpárnát, *Kis* Bálintné egy faliképet, *Kis* Istvánné M. Homorogról himzett oltárpárnát, *Hubert* Ottóné B.-Ujfaluból himzett oltárterítőt, *Arvay* Lászlóné B.-Ujfaluból festett szószéktakarót, dr *Kranicz* Béla egy stólát, *Kovács* Gizella, Margit és Ilona himzett oltárterítőt, *Madary* Katicza himzett oltárterítőt s egy ezüstserleget, *Boross* Gyuláné himzett oltárterítőt, *Tardy* Györgyné ugyanazt. Adja Isten, hogy Berettyó-Ujfalú szép új r. kath. temploma sokáig álljon, hirdetve ékesszólóan a bőkezű építő, a nemes lelkű adakozók bőkezűségét s árasztva a hívőkre Isten bőséges malasztjait és áldásait!

NAPRÓL-NAPRA.

Langyos katolicizmus.

Hol vannak és hol maradnak a keresztény szociális szervezkedéssel szemben egyházmegyénk intelligens, magasabb társadalmi rétegei, a felsőbb régiók? Az alsóbb valamint a középső társadalmi körökkel már foglalkoztunk, a múlt vasárnapi *vörös botrányból* kiindulva, több alkalommal a hét folyamán. Most tehát katolikus intelligenciánkat hívjuk sorompóba. Ugyan szálljon már magába és szegyelje magát. Nincs-e benne, nincs-e bennünk vér és nincs bennünk élet, hogy oly irtómatlanul *érséketlenek* vagyunk. Igazán bámulatos! A szabadkőművesség az orrunk előtt hízik, majd megful a maga zsirjában, a szociáldemokrácia tombol és rombol, csak mi bámulunk összefont karokkal, és mégsem vesszünk észre mindebből, mégsem látunk, nem érzünk, nem tudunk a körülöttünk történő ellenséges hadi taktikából, mozdulatokból, törvétekből, paklizásokból és surkusokból semmit.

Micsoda katolikus intelligenciánk van nekünk. Vannak *kiváló embereink*, de e tulnyomó rész *struccpolitikát* folytat. Be dugja fejét a homokba s azt hiszi, már most jól van minden.

Behuzódik az *üvegházba* és tartja a közmondást, hogy most aztán nem tanácsos kövel hajigálni. Behuzza a fejét a legtöbb, mint csápját a csiga, s a világért sem volna kíváncsi, hogy mi történik és hogyan történik a világban. Persze ebből baj lehet. Azért jó a hindu arany szabály: jobb állni, mint járni, jobb ülni, mint állni, de legjobb — feküdni. Nálunk is ez a mottó...

Mindenki *magának* él erre mifelénk. Így a legjobb. A legkönnyebb, a legkényelmesebb, a legkiadósabb, a legbiztosabb. Mindenki a maga köreit strázsálja. *Noli turbare circulos meos*. Péter is ambicionál valami állást, Pál is vár valami kitüntetést és ez a fő. Ami ezt veszélyeztet, kerülni kell, mint a tüzet. A többi azután következik. Ki törődne vele. Minima non curat praeter.

Egyházmegyénk katolikus társadalmi *nagybeteg*. Nincsen akarata. *Nincsen bátorsága*, nem tud, mert nem akar dolgozni, harcolni és győzni. *Langyos* a mi katolikus intelligenciánk eoben az egyházmegyében. Sem hideg, sem meleg. Sem fehér, sem fekete.

Honeste vivere. Tökéletesen helyes. De nem úgy, ahogy mifelénk értik. Én megteszem a magam dolgát, tegye meg más is. Hanem a közélet, nohát az megint más. A közélet tisztaságára ügyeljen, akinek ideje és temperamentuma van hozzá. Természetes, hogy így már nem lehet, nem szabad okoskodni.

Neminem laedere. Ez a jelszó is jó köpenyeg. Én sem bántok senkit, engem se bántson senki. Jó, jó. De ez még nem elég. *Suum cuique tribuere*? És, ha el akarják tőlünk vonni, ami

bennünket megillet, ne hagyjuk magunkat, ne adjuk fel jogainkat. Ne alkudozzunk ne szégyenkezzünk és ne féljünk.

Aki ott volt *Vay* Péter gróf predikációján — *kár, hogy oly sokan nem voltak ott* — hallhatott azokról az előkelő, intelligens katolikusokról, akik eljárnak templomba, gyóznak, áldoznak, de akárhányszor megkérlik a papot, hogy: jaj, az Istenért, csak jókor reggel, ne-hogy utóbb meglássa őket valaki. Mi is így vagyunk. Ha talán a templomban nem is mindig, de a társadalomban többnyire. Semmi háttározottság, mindenütt ingadozás. Mit használ a jószándék, ha megvalósítani nem törekszünk.

Nagyváradon és *Biharban* egyáltalán, *Szilágyban* éppen úgy, mint *Hajduban*, még *Békésben* is igen sok helyütt és igen sok esetben ezzel a langyos katolicizmussal találkozunk.

Tudjátok-e, mit mondott *Prohászka* püspök az ilyen katolicizmusról a nagygyűlésen: *Hogy ez a katolicizmus náthás és fél a közelet léghuzamától*. Hogy az ilyen katolicizmus béna és mankókon jár! Az ilyen katolicizmus társadalmi munkaképtelen s ahol a felsőbb régiók ilyenek, ott nem csoda, ha az alsók annyira rosszak, mint amennyire nálunk elfajultak.

Hagyjunk föl ezzel az ugynevezett *akadémikus katolicizmussal*. Levelet kaptunk éppen a legközelebbi multban a fővárosból, a hazai katolikus mozgalmak egyik kimagasló őrálomásáról s ez a megfigyelő állomás azzal a régi igazsággal buzdít bennünket munkára, hogy ezt ez akadémikus begombolkozottságot abba kell hagynunk, mert éppen ez az akadémikus katolicizmus a gyakorlati katolicizmus legveszedelmesebb *kerékkötője*.

A *sekretyék* és *kripták* katolicizmusával nem szabad beérnünk. Nekünk a nyilvános élet gyakorlati kereszténysége kell. Nem elég imádkozni, dolgozni is kell s az imának, a hitnek megfelelő cselekedeteket produkálni. *Ora et labora*. Hagyjuk el tehát a langyos béke és tartalmatlan, erőtlen, munkátlan szeretet szofizmáit. Az igazi szeretet a hitben és munkában, az igazi béke a keresztény élet harcában van. A liberális teóriák, szabadkőműves hazugságok langymelegsége azonban kárhozatba dönthet bennünket.

Véssük szívünkbe az írás szavait:

— Tudom cselekedeteidet: hogy *sem hideg nem, vagy sem meleg*; bár hideg volna, vagy meleg! De mivel *lágymeleg vagy*, és sem hideg, sem meleg, elkezdelek téged *kivetni az én számból*. Mert azt monddod, *gazdag vagyok* és annyira bővelkedem, hogy semmiben sem szűkölködöm; és nem tudod, hogy *nyomorult vagy* és ügyefogyott, szegény, vak és meztelen. *Tanácsom neked*, végy tőlem tűzben megpróbált aranyat, hogy gazdag légy; és öltözzél fehérruhákba, hogy ne láttassék meztelenséged szegyéne és *szemgyógyítóval kend meg szemedet, hogy láss*...

Hallottátok ezeket, amik a titkos jelenség könyvében mondatnak? Most menjetek és ti is azonképpen gondolkodjatok, cselekedjete és éljete.

(h)

UJDONSÁGOK.

TÁJÉKOZTATÓ.

November 19., 21., 26., 28. Előadás a Katolikus Legényegyletben.

Nov. 19. d. u. 5 órakor jótékony teaestély a Fekete Sasban.

* **Előadás a kath. legényegyletben.**

A Katolikus Legényegylet folytatja előadásainak sorozatát. Mai vasárnapon sorra kerül

Értesítés.

Tisztelettel hozom nagybecsű megrendelőim és az úri közönség tudomására, hogy előnyösen ismert közönség rendelkezésére. Modern szabásom, izléses munkám és mérsékelt árain ismeretek már az úri közönség előtt.

szabó-üzletem

Bémer-térre, Gráf Gyula és Vidor Manó czégek mellé helyeztem át, hol is **valódi angol és skót szövetségességem** **dus választékban** áll az úri

Ifj. Erdős Albert

— **uri szabó** —
Bémer-tér, Poyvár-ház.

Lobermajer Gyula, a szolnoki ipartestület volt titkárnak előadása a munkaadók és alkalmazottak közti viszonyról. Az előadásán megjelenhetnek az egyetemes és pártoló tagjain kívül azok hozzátartozói.

* **Erzsébet napja.** Örökkévalóságban ő boldogult királynénk, *Erzsébet* emlékét kegyelettel ápolja szívében a loyális magyar nemzet. Ma vasárnap Erzsébet napja van, néhai királynénk névnapja, amelyet a sors gyászünneppé avatott. Ma is kegyeletes érzéssel gondolunk nemzetünk védangyalára és önkéntelenül is feltámad bennünk a gondolat, miért is tűnt el koronás férje mellől jószágos alakja, mindörökké, hisz' ha élne, e válságos állapotból bizonyára már elősegítette volna a kibontakozást és amennyire szeretett bennünket, — bizonyára a mi javunkra.

A községi polgári fiú iskolában már tegnap megtartották boldog emlékü Erzsébet királyné emlékünnepejét. Az intézet ifjusága és tanári kara a Himnusz énekelte; Winkler Lajos megnyitót — Oó Dezső tanár emlékbeszédet mondott, melyben a felejthetetlen királynéknak fejedelmi erényeit méltatta. Az ifjusági dalkör Belezny Antal énektanár vezetése alatt két általa szerzett, megható gyászdalt énekelt; egyik felsőbb osztályú tanuló alkalmi költeményt szavalt. A kegyeletes ünnepelet a Szózat eléneklésével fejezték be.

* **A városi tisztviselők fizetés rendezése.** Nagyvárad város tisztikara és alkalmazottai pár héttel ezelőtt tartották meg nagy értekezletüket a fizetésrendezés kérdésében, s egy szűkebb körű végrehajtó bizottságot küldtek ki, hogy a fontos kérdést állandóan felszinen tartsa s a kedvező megoldást előbbre vigye. Feladata továbbá a kiküldött bizottságnak, hogy minden adatot összegyűjtsön s a törvényhatóság által a fizetésrendezésének kérdésében kiküldött bizottságnak rendelkezésére bocsássák. A végrehajtó bizottság összeállította azok kimutatását, akik bármi czímen a város szolgálatában állanak s a város pénztárából fizetést, vagy díjazást kapnak. Beszerezték továbbá az ügyosztályvezetőktől az adatokat, hogy a mai létszámból mily állások feleslegesek vagy minő más változást lehetne tenni a tisztviselők létszámának leszállítására vonatkozólag. Ha ezek az adatok most már össze vannak állítva s nemhogy létszám leszállításra lehetne kilátás ezek szerint, hanem még szaporítani kellene a személyzetet s emelni a személyzeti kiadásokat. A beszereztetett adatok szerint a város szolgálatában, a villamosmű személyzetén kívül 588 ember van, — tehát félezernél többen huznak javadalmazást a város pénztárából. Az ügyosztályvezetők által megszüntethetőnek jelzett állások után 23294 kor. 50 fillérral lenne évenként kevesebb kiadása a városnak; míg az egyik-másik ügyosztály által kívánt új állások rendszeresítése esetén 31.500 koronával emelkednék a személyzeti kiadások összege, vagyis 8206 koronával még nagyobb összeget kellene a városnak fizetni. Ezekben még nincs benne a lovasrendőrség szervezése, a rendőrök létszámának felemelése és a bejelentési hivatal

szervezése. A főmérnök egymagában olyan személyzetszaporítást kíván, amely évi 13000 koronával emelné a kiadásokat. Ilyen törekvések mellett nagyon nehéz a fizetések helyes rendezéséről beszélni.

* **Elhunyt nagyprépost.** Troll Ferencz trebinjei választott püspök, pápai prelátus, a pécsi székeskáptalan nagyprépostja, 86 éves korában pénteken, e hó 17 én délután elhunyt. Népszerű, jótékony, agilis főpap volt késő öreg koráig. Még a legutóbbi években is elment az egyházmegye legtávolabb eső falujába is, hogy egy-egy kápolnát, vagy keresztet benedikálhasson. Temérdek jót tett. Jótékony adományai és alapítványai — a *holtkéz* újabb intéseként — meghaladják a 600,000 koronát. Gyémántmises pap volt. 1896-tól 1898 ig mint káptalani helynök állott a nagykiterjedésű pécsi egyházmegye élén. Ma délután 3 órakor temetik.

* **Lovasrendőrök Nagyváradon.** Gerő Ármin főkapitány régi kívánsága közelebb teljesedésbe megy, a rendőrséget lovasrendőrökkel egészítik ki. A városi tanács tegnapi ülésében foglalkozott a kérdéssel s méltányolva a lovasrendőrök szükségessége mellett felhozott indokokat, elhatározta, hogy a rendőri legénység közül ötöt lovasít. A lovakat a honvédségtől veszi ki s így csak a lótarítás költsége hárul a városi pénztárra, ami évenként 1300 koronára rug. Erre nézve a rendőri sajtóiroda a következő jelentést adta ki:

A főkapitány a három év óta sürgeti feltes hatóságánál lovasrendőrség felállítását. A közrendészet és közbiztonság érdekében már nélkülözhetetlen emez intézmény a megvalósáshoz jelentékenyen közelebb jutott a városi tanács tegnapi ülésén, — ahol a főkapitány javaslatára Nagyvárad város tanácsa hozzájárul öt lovasrendőrnek próbaképpen a szolgálatba leendő kivezényléséhez. A főkapitány tervezete szerint a szükséges öt lovat a helybeli honvédség huszárszár ezredtől szerzi be s maga, a rendőrségnek huszárszárát kiszolgált tagjai közül kerülne ki az öt lovasrendőr; ezeket Réz rendőrbiztos veszi rövid iskoláztatás alá és főként arra oktatja ki őket, hogy a portyázó és közlekedést biztosító őrszem szolgálat ellátása miként történjék. Ezen intézmény, tekintettel arra, hogy a lovak beszerzése és ugyanígy a lószám megszerzése is nem okoz költséget, a város a csupán annyiban róna új terhet, hogy az öt lóhoz egy lóápolót kelleme állandóan tartani és az öt lovat takarmánnyal ellátni. A lovak különben a tolonczházban lesznek istállózva, a mondott igen csekély kiadás mellett a közbiztonság érdeke nyerne nagyon sokat: amennyiben vásáros és az ezen napokat közvetlen megelőző napokon a városba Fugyi és Peczszőlős felől betorkoló utvonulatok esti 6 órától 10 ig két lovasrendőr állandóan be-czirkálnálná. De állandó ilyen őrszolgálat tartana két lovasrendőrből álló járőr a város külterületén minden nap az esti órákban. Ezzel az utóbbi időkben valóságos hirre vergődött Kolozsvári utat és különösen a Wolfi kocsmá környékét utba ejtő vidékiek élet és vagyonbiztosága nyerne végre hathatós támaszt. Meg kell említenem itt, a csendőrpáncsnokság ma érkezett válasza kizárja annak lehetőségét, hogy a rendőrség által kért csendőrpáncsnokság emez veszélyes utvonatra az illetékes páncsnokság kivezényelje. Így azután a rendőrségre hárul a súlyos felelősséggel járó feladat, hogy a város külterületét is a közbiztonság és biztonság szempontból őrszolgálati közletébe vonja. Ezt az

okvetlenül ellátandó fontos feladatot fogja lehetőleg közmegegyezésre ellátni a lovasrendőrség; de ezenkívül két lovasrendőr vásáros napokon a korbáz előtti Páris-híd és a Szent László-téri ugyszólván állandó és folytonos torlódással járó kocsiközlekedést fogja reggeltől estig szabályozni, irányítani és akadálytalaná tenni. Az ilyként tartalékol megmaradó egy lovon egy altiszt fog szolgálatot teljesíteni és ellenőrzi az utóbb említett két őrszemnek, valamint a fentebb mondott járőröknek szolgálatát. Reméljük, hogy a lovasrendőrség intézményének mintegy magvát képező emez öt lovasrendőr december első napján már szolgálatba fog lépni és megvagyunk győződve arról is hogy a közönség, látván a lovasrendőrök által teljesített szolgálat értékét és hasznát, — bizonyára nem fog elzárkózni attól, hogy a bevált intézményt jövőre esetleg számban szaporítva, némi csekély áldozatok árán is a város területe és népessége arányába megfelelő közintézménnyé fejlessze.

Mi azt gondoljuk, hogy szorosan a rendőrség által körvonalozott teendőkre szorítva a lovasrendőrök működését, nem vezet célra. A lovasrendőrök kioktatása nem oly csekély dolgot igényel, ha megfelelő akar lenni, hogy pár nap előtt elvégezhető lenne, mert sokkal nehezebb feladat hárul a lovasrendőrökre, mint a gyalogosokra. Különösen sok dolguk akad a villamos vasut létesítése után a lovasrendőröknek.

* **Felolvasó ülés.** A Szigligeti-társaság 1905. évi november hó 26 án délelőtt 11 órakor a kir. kath. jogakadémia dísztermében Hajós Izso, Kozáry Gyula és Homonnai Albert társulati rendes tagok közreműködésével felolvasó-ülést tart.

* **Vun-osi figyelmébe.** Kripto-kuplé-szerzőnk a következő strófával gazdagította a „Gésák” szövegét:

Megbámulták Nagyváradot
Az idegenek,
Burkolata — úgy találták —
Páratlan, remek:
Meggipszálták, szemük szájuk
Tátva is maradt:
Uram bocsá! még *aszfalt* is
Volt a *sár alatt!*
Csuf, csuf csakugyan
Burkolási kincs,
Nodehát van-e nép,
Hol ilyesmi nincs,
Van-e hely, hol a pocs
Nem ismeretes.
Ej haj csunya sár, hess, hess, hess!

* **A Sas tervei a mérnökök előtt.** A Fekete Sas helyére építeni szándékol szálloda, vendéglő stb. terv-pályázatára beérkezett terveket a városház bizottsági termében állították ki, megtekintés céljából. A nagyvárad mérnök és építész egyesület tagjai tekintették meg a terveket. Jelenvoltak: Száhlender Károly elnök, Solz Gyula műszaki kir. ker. felügyelő, Mihálylovits J., Kőszeghy József, May Sándor, Peiser Károly, Bozóky Béla, Kovács Béla, Pékánovits Imre, Altnóder Endre, Korbély József, Hanzlián János, Szász Róbert, Tatár Zoltán, Nagy Sándor, Csordacsics Ferencz, ifj. Guttmann József, Kandalovits János, Kerekes J., Incze Lipót, Halász E., Kemény S., Kesztűs János stb. Kőszeghy József városi főmérnök ismertette a terv-pályázat előzményeit, a pályázati feltételeket, s a bíráló bizottság által fel-

!!! Legmegbízhatóbb bevásárlási hely !!!

STROHMAYER PÁL áruháza

Telefonszám: 166. Nagyvárad, Szent László-tér 1. szám. Telefonszám: 166. az egész megyére. az egész megyére.

Szolid, olcsó szabott áruk.

Menyasszonyi kelengyék. Legjobb minőségű vásznak és siffonok, véggel és méterenként. Férfi, női és gyermek kész fehérművek, ugyszintén mérték vagy minta szerint is. Szőnyegek, tüggönyök, ág- és asztalterítők. Paplanok és matracok, valamint mindennemű mosóárak, u. m.: kreton, batist, zaphir és szines vásznak a legjutányosabb olcsó árak mellett beszerezhetők vagy megrendelhetők. Költségvetések, minták, ugyszintén 20 koronát meghaladó rendelések o o o o o o vidékre bérmentve küldetnek. o o o o o o

vett jegyzőkönyvet. Ezután felmutatta a pályázati terveket, elsősorban az első díjat nyert »Pezsgő« jeligéjűt, amelyet Komor és Jakab fővárosi műépítésszek készítettek. Ennek az alaprajza, a beosztása kintinő, a közlekedés igen jól van megoldva. Főleg ezért kapta az első díjat. (Arról azonban elfelejtett beszélni a főmérnök, közvetlenül vigadó, tánczhelyiség és étterem mellett minő kellemetlen a szállodai vendégszoba, mert a vendég nem katona és cigány nepe mellett akar aludni.) Ezután sorba vette az összes terveket s részletesen kimutatta azok előnyeit és hátrányait.

* **A miniszter köszönete.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter dr. Tóth Mihály nagyváradi állami főreáliskolai rendes tanárának azért, hogy a nevezett tanintézet részére majd hatszáz korona értékű természetrajzi szertani gyűjteményt ajándékozott, köszönetét nyilvánította.

* **Kirendelés.** Az igazságügyminiszter dr. Rosvány Jenő nagyszalontai gyakorló ügyvédet a nagyszalontai kir. járásbírói mellett alkalmazott ügyészé megbízottak állandó helyettesül rendelte ki.

* **Szilveszter pápa emléke.** Fraknői Vilmos püspök, nagyváradi kanonok, a római nagy művészeti díjak alapítója, a szobrászati díjak első nyertesének, Damkó József szobrászának azt a feladatot tűzte ki, hogy a római lateráni bazilika számára készítse el Szilveszter pápa síremlékét. Damkó elkészítette az emlék mintáját és annak hű képét elküldte az országos képzőművészeti tanácsnak. A művész domborművén azt a történeti jelenetet örökíti meg, amint a Szilveszter pápa által küldött koronát Asztrik püspök átnyújtja Szent István első apostoli királyunknak. Az emléket fehér márványból taragják ki s úgy helyezik el a lateráni templomban. Damkó e műve alapján az idei esztendőre is kéri a római díjat, melynek sorsáról a jövő héten fog határozni a képzőművészeti tanács.

* **Berettyóújfalui ünnepe.** Szép ünnepek színhelye lesz ma, vasárnap Berettyóújfalui község. Délelőtt megy végbe a községben emelt új róm. kath. templom ünnepélyes megáldása. A község lakossága nagy ünnepre készül ez alkalomból. A díszes templom felavatását Fetsler Antal apát-kanonok végzi s ugyancsak ő mondja az első ünnepélyes szent misét az új templomban, míg dr. Karsch Lollion kanonok egyházi szent beszédet tart. Nagyváradról többen utaznak ki a szép ünnepélyre, köztük Csicsay Alajos papnöveldei viczerek, dr. Lindenberger János és dr. Peszky Ferencz theol. tanárok és Halász Gyula papnöveldei lelkiigazgató. Délután ismét szép ünnepet ül Berettyóújfalui községe. Ekkor leplezik le a most állított díszes szabadság-szobrot.

* **Tűz az Apácza-utcán.** A tűzoltók kürtje zavarta meg tegnap este a színházba siető közönséget. Az Apácza-utcán volt valami tűzecske. Ugyanis a lámpától, amely feldült, lobbort vetett egy csomó párna és ruha. A tűz martalékvá lett még vagy 200 üveg befőtt. A tűzörség hamar elejét vette és a tüzet lokalizálta.

* **Darvassy Sándor halála.** Villámgyorsan terjedt el tegnap délután a hír városzerte, hogy Darvassy Sándor volt városi pénztári ellenőr hirtelen elhunyt. A gyász hírigaznak bizonyult, az életerős, aránylag még nem idős ember váratlanul kiszenvedett. Még tegnap délelőtt Kálvária utcán levő szőlőjében foglalatoskodott gazdasága körül, délután hirtelen szédülés fogta el s pár percnyi szenvedés után agyszélhűdésben elhunyt. Halálát valószínűleg a városi pénztárnál előfordult zavarok

folytán kiállott izgalmak okozták. Már régebben panaszkodott, hogy a méltatlanul ért meghurczoltatás izgalmi mielőbb sirba döntik. Mint szomorúan látjuk, sejtése beteljesedett. A halál híre városszerte részvétet keltett. Darvassy Lajos, városi tanácsnok testvérbátyját gyászolja az elhunytban. A temetés holnap, hétfőn délután megy végbe a Szilvágyi Dezső-utcai gyászházról. A család által kiadott gyászjelentés a következő:

Alulírottak mély fájdalommal tudatják a fegjobb férj, atya, testvér, sógor és rokon földesi és darvasi Darvassy Sándor köz- és váltó ügyvéd folyó hó 18-án d. u. 2 órakor, élete 58-ik, boldog házassága 19-ik évében, rövid szenvedés után történt csendes elhunytát. A megboldogult halott földi maradványai folyó hó 20-án d. u. fél 3 órakor fog Szilvágyi Dezső utca 18-ik szám alatt ev. ref. egyház szertartása szerint tartandó ima után a váradolaszi-i sirkertben örök nyugalomra helyeztetni. Nagyvárad, 1905. november hó 18-án. Özvegy Darvassy Sándorné szül. Péter Ilona neje. Darvassy Gabriella leánya. Özv. Péter Lászlóné anyósa, Darvassy Lajos neje és gyermekei. Petrányi Ferenczné szül. Darvassy Róza férje és gyermekei. Mátéh Lajosné szül. Darvassy Ottilia férje és gyermekei. Gáll László és gyermekei testvérek és rokonok.

* **Tea-estély.** Tisztelettel tudatom, hogy a 19 éni rendezendő teaestélyt nem a Pannónia étteremben, hanem a Fekete Sas nagytermében tartjuk meg, melyet Hillinger Lipót ur, tekintettel a jótékony célra, díjtalanul átengedett. Kérjük a hölgyeket, akik szíves adományaikkal hozzájárulnak, a Fekete Sasba délután 2 óráig elküldeni, a rendező bizottság nevében özv. Des Escherolles Kruspér Sándorné.

* **Egy pakli kártya a színpadon.** A Szigligeti-színház egy esteli és egy ifjúsági előadásban színre hozta *Tell Vilmost*, Eschakespári darab előadásán aztán az egész tuczat kártya ott mozgott a színpadon, lévén a szereposztás a következő:

Zöld alsó (Fürs Walter) Székely Gyula, Tök alsó (Reding Jtel) Krasznai, Makk alsó (Rudolf Harras) Hajnal György, Piros alsó (Kuoni pásztor) Odri G., Makk filkó (Tell Vilmos) Peterdi, Piros filkó (Geszes H.) Somogyi Károly, Tök filkó (Melchtal A.) Tóth Elek és teljes létszám kedvéért jegyezzük meg, hogy *tök disznó* is volt.

* **Riadalom a Bémer-téren.** Óriási néptömeg mozgott, a jelenetek szerint hol jobbra, hol balra a Bémer-téren. Két konflis nagyon is mélyére talált nézni a az üvegeknek — mindenestre az alkohol nem hiányzott az edényekből. Szerezsán Mihály 88-as sz. kocsin hajtva a sárgát, erős vágatással robogott a Kis hidról a Bémer-térre. A Posta sikkátor felől pedig a Zsurkucz Iván névre hallgató 46-os konflis gubbasztott a bakkon, czammogva, huzatva egy szűke névre hallgató gebétől. Szerezsán, ki máskülönbben a vigyázz nevet is viseli szemfülességéért, neki hajtott Zsurkucz kocsijának. A lófeje bevérte a kocsi ablakát, óriási ijedelmére Csatári Imre joghallgatónak, ki a kocsiiban volt. Az összeütközést természetesen óriási népcsoport, rendőr és veszekedés követte. A két kocsi a kocsisokkal együtt a rendőrségre került. Előzőleg azonban a megsérült ló, valószínűleg a lábából csepegő vértől, de még valószínűbb, hogy a bakkra kapaszkodó Szerezsántól ijedt meg, Szerezsánt ledobta, ki kocsija kereke alá került és erősen próbára tett oldalbordákkal tápázkodott fel a rendőrök karjai közé, kik őt a rendőrségre vitték. A ló megvadulva ragadta a kocsi a Kispiazc felé, hol egy társzékének ment neki, a kocsi felborult és összetört. A tulajdonos Szerezsán — ki azt állította a rendőrségen, hogy ő életében sohasem volt részeg — bekerült a józánitoba.

* **A választás előtt!** Itt az igazi pillanat választani! Nem politikailag, nem a választási bárczát, hanem a szerencsét! Szerencse kell nekünk: szerencsét keresünk valamennyien

A legbiztosabb és legkevésbé veszedelmes ut a M. kir. szab. Osztálysorsjáték. De hol vegyük a sorsjegyeket? E kérdésre könnyű a válasz. Ott hol a szerencse istennője állandóan pazarolja adományait: **Dörge Frigyes** bankjában, Budapest, Zoltán-utca 16. A XVI-ik sorsjátékban is ott nyertek meg kettőt az öt főnyereményből. Egy egész sorsjegyre 31379 sz. 200,000 koronát, egy negyedre 3566 sz. 80,000 koronát és rövid idővel ezelőtt 400,000 koronás és több 100,000, 80,000, 70,000, 60,000 koronás stb. stb. nyereményeket. — Mindenkinnek megvan a szerencsés órája, nem sokan tudják kihasználni, de ezek dusan jutalmaztatnak. — Sorsjegyárak a közel XVII, sorsjátékra egy egész 12, — fél 6, — negyed 3, — nyolczad 1 $\frac{1}{4}$ korona. Ne habozzon egy perczig sem és ne mulassa el a szerencsét, mely ma kínálkozik Önnek.

* **Dörge közlönye.** A ki sokat hoz, mindenkinek hoz valamit. Dörge Közlönye ma külön kiadást tesz közzé. Bármily különösnek is hangozzék, léteznek viszonylatok a látszólag egymástól nagyon eltérő dolgok között. Vas akarat és egy határozott cél utáni kitartó törekvés gyakran csodákat hoznak létre. T. olvasóinknak saját érdekében arra a körülményre utalunk, hogy a huzások már november 23-án, tehát már néhány nap mulva kezdődnek és hogy *Dörge Frigyes* bankházának, Budapest Zoltán utca 16, sorsjegyei oly nagy keresletnek örvendenek, miszerint már csak az számíthat bizton a *Dörge* féle sorsjegy gyors szállítására aki azonnal rendel.

* **Török A. és Társa.** Nagyon könnyű kitalálni, hogy a különböző osztálysorsjegy-főelrusítók közül miért tűnik ki önkénytelenül a *Törökczég*. Kiváló nagy szerencséje és előzékeny üzleti érintkezése folytán, melyet minden egyes vevőjével szemben tanusít, mindinkább e bankhához tereli a nagy közönséget. Ennek következtében e czég hazánkban a legnagyobb osztálysorsjegy üzlettulajdonos s így a legtöbb sorsjegyet hozza forgalomba. Ezen czég szigoruan őrzött tekintélye fentartása érdekében mindent elkövet, hogy vevőit minden irányban kielégítse. Egyedül a most véget ért 10. osztálysorsjátékban *Török* bankház körülbelül 1 millió 800,000 korona nyereményt fizetett ki vevőinek és a sok hálanylatkozat is igazolja ezen bankház rendkívül nagy szerencséjét, azonsan e czég szigoru titoktartásból nem közli a nyerők neveit. Ellenben már ismételtelen köztenyeken alapuló nyeremény-kimutatásaival megismertette a közönséget ama ezekre rugó nagyobb és igen nagy nyereményekkel, melyeket nála nyertek. Mindezek alapján szívesen megragadjuk az alkalmat, hogy *Török A. és Társa*, bankházát, melynek Budapesten, Teréz-körút 46. szám alatt van a főüzlete, fiókjai pedig Váci-körút 4., Múzeum-körút 11. és Erzsébet-körút 52. alatt, mindenkinek legjobban ajánljunk. Az I. osztály huzás már csütörtökön és pénteken, t. évi november hó 23. és 24-én lesz. A sorsjegyek árai 1 $\frac{1}{2}$ 12 korona, $\frac{1}{3}$ = 6 korona, $\frac{1}{4}$ = 3 korona, $\frac{1}{8}$ = 1 korona 50 fillér. Aki tehát az osztálysorsjátékban részt akar venni, forduljon bizalommal *Török A. és Társa* bankházához Budapesten.

* **Egy munkáscsalád szerencséje.** Régi igazság, hogy a hol legnagyobb a szükség, legközelebb a segítség. Különös hálával emlegeti ezt az igazmondást az a szerény munkáscsalád, mely a szerencsés sors jóvoltából a fenyegető szükségben tisztes vagyonhoz jutott. A szorgalmas, derek család fő önhibáján kopogtatott új munka, új toglalkozás után, mindenütt zárt ajtókra talált a munka híján. A szerény otthonba már-már a fenyegető nyomor költözött, midőn a szerencse egy sugara ismét boldogságot varázsolt a kétségbeesett családi körbe. A derek munkás ugyanis a jobb napokban megtakarított fillérekéből osztálysorsjegyet vásárolt és ujjongó örömmé változott kétségbeesése, midőn a napokban **Gaedicke A. budapesti bankház**, melynél a szerencsés sorsjegyet vásárolta, arról értesítette, hogy a 60,000 koronás főnyereményt nyerte meg. A Gaedicke bankház, melynek a szerencse állandó kísérője

nyolcz nyolczadban adta el a sorsjegyet és a munkás családon kívül még számos szerény sorsú kis embernek teremtett jólétét.

*** Az Országos gazdasági munkás és cselédségélypénztár** nemrég arra hívta fel a polgármester figyelmét, hogy az 1900 évi XVI. t. cz. 42 §-sa elrendeli, hogy »pénztár működésének első öt évében a génytár tagjával négy korona felvételi díj mellett azon gazdasági munkás és külső cseléd is felvehető, a ki életkorának 35 ik évét betöltötte, de 50-ik évét még nem haladta túl. Minthogy ezen kedvezmény folyó évi december hó 31-ikével lejár s ezen időponton túl az I. és II. csoportbeli rendes tagok (nyugdíj biztosítás) sorába csak oly egyének lesznek felvehetőek kik 35 évesnél fiatalabbak, ezért felhivatnak mindazon egyének, kik a cselédségélypénztár tagjai közé be akarnak iratkozni jelentkezzenek Réz Berta an rendőrbiztosnál (Rendőrség földszint 11 számú szoba) hol felvétetnek, illetve felvilágosítást nyernek.

x Köhögést, rekedtséget, hurutot s minden egyéb lélegzőszervi bántalmakat rövid idő alatt végleg megszüntetnek a *Cyklamen szeletkék*, kapható a »Kigyó« gyógyszerárban Nvárad Bémer tér, ára 60 f.

x Sok ezer szenvedő nem veheti igénybe, vagy az évszak alkalmatlan volta, vagy a nagy költségek miatt a marlsbadi és marienbadi gyógyforrásokat belső bajainak orvoslására; mindezen akadályok ma már nem gátolják a sikeres gyógyulást, mert a Schmidt-hauer-féle **IGMÁNDI** keserűvízben egy oly hazai ásványvízünk van, mely a külföld hírneves forrásait nem csak pótolni képes, de gyógyhatásában azokat tetemesen felül is mulja. Az igmándi keserűvíz eddig az egyedül, melyben tudományos alapon a rádium jelenléte muta ott ki, s ezen nagyjelentőségű felfedezés nyújtja magyarázatát azon csodálatos gyógyerőnek, a mely ezen ásványvízben rejlik. Mint ivó kúra otthon bármely évszakban reggelenként fél pohárral használva, kitűnő eredménnyel használható gyomor, bélés vér-bajokban, ugy elkövéréds, szívelhajasodás s az azzal járó fulladásnál, sárgaság, máj és lépda-ganat, czukorbetegség, aranyér, czuz és kösz-vénynél, vérbőségnél s egyéb belszerkezeti bajokban, kiválóan nagy értékű, mint ez idő szerint a legjobb természetes és ártalmatlan hashajtó. Az igmándi keserűvíz minden jobb gyógyszerár és tüsszerűzetben kapható kis üvegben is 30 fillérért, nagy üveg 50 fillér.

x Igazán bámulatot kelt mindenki az a hatalmas, nagy, szépen és izlésesen összeválogatott raktár, ami most az őszi újdonságokból felvan halmozva HAÁSZ MANÓ, kézmű és divat áruházában, Nagyvárad, Zöldfa-utca elején s mondhatjuk minden különös érdek nélkül, hogy a **legolcsóbban** ottan lehet vásárolni, mivel ottan van a legnagyobb forgalom, ugy, hogy sokszor látjuk, midőn a jó ismerős vevők önmaguk is segédkezett nyújtanak a kiszolgálásban. Tehát e szép raktár megtekintését és az árak iránti érdeklődéseket senki se mullassza el.

x a Lloyd kávéházban ma este *Dula Miklós* elsőrendű zenekara hangversenyez. Kiváló tisztelettel *Kurtág Dezső* kávé

x A Dr Richter-féle Liniment. Caps. comp (Horgony-Pain-Expeller) igazi, népszerű háziszerré lett, mely számos családban már több mint 36 év óta mindig készletben van. Hátfájás, csipőfájdalom, fejfájás, köszvény, csuznál stb. nál a Horgony-Linimenttel való bedörzsölések mindig fájdalomcsillapító hatást idéztek elő; sőt járványkórnál, minő; a kolera és hányóhasfolyás, az altestnek Horgony-Linimenttel való bedörzsölésre mindig igen jónak bizonyult. Ezén kitűnő háziszér jó eredménnyel alkalmaztatott bedörzsölésképpen az influenza ellen is és üvegekben: á 80 fillér, 1 kor. 40 f. és 2 korona a legtöbb gyógyszerárban kapható; de bevásárlás alkalmával tessék határozottan: *Richter-féle Horgony Linimenttel* (Hor-

gony Pain-Expeller) kérni, valamint a »Horgony« védjegyre és a *Richter* cégjegyzésre figyelmi és csak *eredeti üveget* elfogadni.

SZINHÁZ.

Heti műsor.

Vasárnap d. u. Michu leányok, este A Szobaleány.

Hétfő: Monna Vanna (Lóránd Ernő, mint vendég.)

Kedd: Paradicsom, B.

Szerda: Lady Windermere legyezője. C.

Csütörtök: Pesti nők, A.

Péntek: A szobaleány, B.

Szombat: Tavasz, C.

Vasárnap: d. u. Lőcsei fehér asszony, este; Cranadi vőlegény, (operett újdonság)

Vasárnap a színházban. Zsufolt ház ígérkezik a színház mai két előadására. A pénztárt tegnap délután tömegesen ostromolták jegyekért. Délután »Mich leányok«, este »A szobaleány« körül megismétlésre.

A hét műsora. Vendégszerepléssel kezdődik a hét. Lóránd Ernő jellemszínész mutatkozik be Mona Vanna Prinziavalle-jának nehéz szerepében. Vonzó műsordarabok töltik be a többi estéket. Kedden a pompás francia bohózat »Paradicsom« megy az idén először, szerdán megismétlik a »Lady Windermere legyezője« hatalmas drámát melyben Szerény Gizella szerepét Angyal Ilka vette át. Csütörtökön negyedszer színre került a legújabb nagy sikerű újdonság a »Pesti nők«, pénteken »A szobaleány« és szombaton a »Tavasz« operett részben új betanulással. A színházi hét premiérral végződik, vasárnap este mutatják be bérletszünetben »A granadai vőlegény« új magyar operettet. A társulatot egyébként állandóan érdekes újdonságok és reprizek próbái foglalkoztatják.

EGYESÜLETEK.

Jogi oktatásunk gyakorlati iránya.

A Nagyváradai Jogászegylet tegnapi ülésén *Diószeghy Győző* dr tenkei járásbírósi aljegyző élvezetes, tanulságos fölolvasást tartott jogi oktatásunk gyakorlati irányáról. Az értékes fölolvasás nagyon ügyesen és alaposan tárgyalta a kérdést s általános tetszést váltott ki figyelhallgatósága körében.

A baj gyökere már középiskolai oktatásunkban mutatkozik. A hibák aztán folytatásukat nyerik főiskolai oktatásunkban, melynek egész rendszere hibás. A jelenlegi tanulmányi és vizsgarendben minden van, csak az nincs meg benne, amire a gyakorlati jogéletben a jogásznak szüksége van.

Tanul az ifju jogbölcsezetet, nemzet gazdaságtant, pénzügytant, alkotmánytant, kormányzattant — ezt a sok *tant* a német *Lehre* mintájára csinálták, hogy a *tan és jog*, ad normán *Lehre und Recht* párhuzama annál inkább kidomborodjék. De amire a gyakorlati életben legnagyobb szükség van a jogásznak, a tételes jog és államtudományi tárgyakat teljesen, illetve tekintettel arra, hogy a végbizonyítvány elnyerése előtt a tételes jogi tárgyakból nem kell vizsgázni, *sehogyse* tanulja. Ilyen sorsra jutott a többek között a magyar magánjog és büntetőjog is. Tekintettel arra, hogy kötelező kollokviumok nincsenek, bátran végig tanulhatja valaki a jog- és államtudományi tanfolyamot és végbizonyítványt nyerhet anélkül, hogy a magyar magánjogba, eme kétségtelenül legfontosabb jogitárgyba akár csak bele is pillantott volna, sőt tekintettel arra, hogy különösen a budapesti egyetemen az előadások látogatása is alig ellenőrizhető, bátran jogvégtelenséget szerezhet valaki, anélkül, hogy a magyar magánjogból akár csak egy előadást is hallgatott volna.

Szerző a baj főokát a német egyetemi rendszer oktan utánzásába látja, mely szerint az egyetemnek kettős feladata van, tudniük a tudományfejlesztése és a tanítás; e kettős feladatnak akarván megfelelni, az eredmény az, hogy egyiknek sem képes megfelelni.

A tudomány fejlesztésének azért nem, mert az egyetemek a kötelező doktorátus mellett valóságos doktorgyárakká sülyedtek és a rendes tanárokat teljesen lenyűgözi a sok szigorlat és mindenféle más vizsgáztatás, kollokváltás, így irodalmi működésre nincs idejük és kedvük, tanítási kötelezettségüknek szintén nem felelhetnek meg, mert ezt az egyetemi tanárok rangjukon alulinak tartják, de kellő tanerő hiányában nincs is rá idejük. Azért ajánlja szerző a francia egyetemi rendszer behozatalát, mely szerint külön intézet van a tudomány fejlesztésére, a gyakorlati életpályákra pedig külön főiskolák vannak. Helyesebb a németnél az angol egyetemi rendszer is, mely szerint legalább a minősítő vizsgák teljesen ki vannak véve az egyetemek kezéből.

Szerző a hibák és bajok ellenszeréről is gondoskodik. Az egyetemeken és a nepe-sebb jogakadémiákon — adjunktusok (tanársegédek) alkalmazását hozza javaslatba latba, kiknek feladata az előadások rendes látogatását ellenőrizni és gyakorlatok, kollokviumok tartásával arról gondoskodni, hogy az ifjak ne csak hallgassanak a 4 év alatt, de tanuljanak is, hogy mire a végbizonyítványt elnyerték, valódi szakképzettségük legyen, ne aztán kezdjék a tanulást mint ma. A mai 4 évi nemtanulás és nemtanítás miatt a jogi pálya a leghosszabb valamennyi életpályá kö-ző t, mert nem 4, hanem legalább 7 évet foglal magában, mert a gyakorlati bírói és ügyvédi vizsgára készülés a végbizonyítvány elnyerése után még 3—4 évet vesz igénybe. — Szerző ezenkívül új tanulmányi rendet javasol, melyben a magyar vonatkozású tárgyak tulsulyban lennének az idegen jogok felett és a tételes tárgyak az elmélkedő tárgyak felett.

Szerző új vizsgarendet is javasol. Minden évfolyam végén legyen vizsga. Így vége lenne annak az aranyos állapotnak, hogy aki a II. alapvizsgát letette, bátran félredobhatja a könyvet, mert két éven át, azaz a végbizonyítvány elnyeréséig nem kell többet tanulni.

TÁVIRATOK.

A válság.

Megvont dotáció.

Budapest, nov. 18. (Saját tud. táv.) *A M. T. I., valamint a Bud. Tud. egybehangzóan jelentik, hogy a kormány ma 12 vármegyétől megvonta az állami dotációt.* Azon vármegyékre sújtott le a kormány, amelyek az önkéntes adók átvételét és beszolgáltatását, valamint az önként jelentkező újonczok belépési bizonyítványának kiállítását kimondó határozatukat megsemmisítő belügyminiszeri rendeletet nem vették figyelembe, hanem újból régi álláspontjukra helyezkedtek.

A 12 vármegye a következő: *Abauj-Torna, Bars, Csanád, Hajdu, Hont, Nógrád, Pest, Somogy, Szatmár, Veszprém, Zala és Zemplén.*

A kormány ezzel az erőszakos, törvénytelen cselekedetével valósággal végsőig feszítette a húr. A hír egyébként már késő délutáni órákban pozitív formában járta be a fővárost. A kormány német esti lapja már jelezte, hogy a végzetes lépés még a nap folyamán meg fog történni. A disszidensek pártalakító gyűlésén *Andrássy* gróf már határozott tudomással bírt a kormány intézkedésé-

ről, s érdeme szerint el is ítélte. A német félhivatalos esti lapjában azt is jelezi, hogy a belügyi kormány a *főispánokat* tág rendelkezési joggal ruházza föl az összes megyei tisztviselők és hatóságok fölött.

Az alkotmánypárt.

Amilyen nyomasztó a kormány bűnös menylete és gyalázatos visszaélése bitorolt hatalmával, olyan vigasztaló a hazafias közvéleményre a két disszidens csoport fuziója, az alkotmánypárt megalakulása. Az új disszidensek délelőtti értekezletével egybehangzó tartalmu konferenciát tartottak este 1/26-kor a régi disszidensek is. A fuzió este 7 órakor történt meg a régi disszidens-csoport Kerepesi-uti klubjában. Az új disszidensek Nagy vezetése alatt vonultak be a klubba, hol Szilasy Zoltán igazgatóhelyettes fogadta őket. Darányi szívesen üdvözölte az egybegyűlt politikusokat s indítványozta, hogy válasszák meg az alakuló gyűlés elnökévé Andrássy Gyula grófot. Az egyhangu választás után Andrássy elfoglalta az elnöki széket, majd előterjesztette az egyesülésre és pártalakulásra irányuló határozati javaslatát.

Azután Nagy Ferencz szólalt föl s kijelentette, hogy mindenben hozzájárul az alkotmánypárt megalakulására irányuló határozati javaslatához. Hangsúlyozta az alkotmánypárt missióját a nemzeti ügy, a törvényesség szolgálatában. A párt főadata az egyesülést közvetíteni a király és a nemzet között. Nagy hivatásának betöltésében a pártot nemcsak a saját pártfelei és elváratai támogatják, hanem a többi ellenzéki párt is s így a nagy közjogi ellenzék is.

Emellett a pártnak kiváló előnyét s érvényesülésének egyik hathatós eszközét képezik a személyi garanciák. Ott van mindjárt Andrássy gróf önzetlen, tekintélyes egyénisége.

Andrássy most hosszabb beszédben vázolta az alkotmánypárt programját. Az új párt örömmel lát hozzá a *békés kibontakozás* előkészítéséhez. Mert ez a párt egyik főfőadata, amely azonban manap kevés reménységgel kecseltet. A másik főadata a pártnak az alkotmány megvédése. Kivált ezt az ügyet kell most szolgálni. Ma, amikor a kormány *tolvaj-kulcsal* nyitatta ki a vármegyék ajtaját s a mikor 12 megyétől vonja meg a *dotációit*.

Törvénytelenség és igazságtalanság ez. Hiszen a kormány csak a *bűdzsé* keretén belül rendelkezhetik az ország pénzével. Ha pedig egyik megyétől megvonja a dotációt, meg kell vonni valamennyitől. De itt nem lehet az alkotmánysértés mellett még részrehajlóan is eljárni. A benső összeolvadás s a benső baráti viszony, amelynek a mai fuzió alapját vetette, nagy tettekre képesíti az alkotmánypártot, mely ilyenformán szintén rá fog szolgálni a nemzet bizalmára.

Andrássy felszólalását követte a tisztujtás. Elnök lett Darányi, aki szép beszédben köszönte meg a bizalmat s hangsúlyozta, hogy az alkotmány bástyáiból mindennap letörnek egy darabot. Meg kell védeni az alkotmányt. A párt másodelnöke lett Nagy Ferencz, alelnök: Hadik János gróf, igazgató: Esterházy Mihály gróf, helyettes-igazgató: Szilassy Zoltán, titkár: Kapdebo Gergely, jegyzők: Semsey László, Ráth László.

Belépésüket írásban bejelentették legújabbban Vigyázó Ferencz gróf, Maróthy László, Gyürky László gróf és Steiner Miksa. Andrássy indítványára egyhangulag kimondotta a párt,

hogy a koalíció vezérbizottságában továbbra is képviselteti magát.

A deklaráció, amelynek alapján a fuziót kimondották, kiemeli, hogy a kormány az államháztartást a képviselőház eltöltő határozata ellenére vezeti. A képviselőház néma. A kilátásba helyezett fölösztatás mit sem változtat a helyzeten.

A kormány nem azért tervezi, hogy a nemzetet tegye bírónak, hanem, hogy mindenáron *többségre* tegyen szert szert. Hangsúlyozza a deklaráció a *kiegyezési törvény* ép-ségben tartását, mert az felel meg legjobban a *király és nemzet* együttes érdekének. A válság alkotmányos megoldása csak ezen törvény szellemében remélhető.

Alapvető princípiuma a pártnak a *9-es bizottság* áll sponjtja a *hadügyi felségjogokat* illetőleg, amelyek a nemzettel együtt gyakorlandók. A párt hiva a választói jog kiterjesztésének. A kulturális, gazdasági szociális vívmányokat sürgeti.

A többi válsághír.

Kubinyit Komáromvármegye nem hajlandó installálni. Sárközyt ünnepeiték. — Kolozsvárt a vörös bitangok tüntetni készülnek Apponyi ellen, — Bernáth Zsigmond biharmegyei földbirtokost Ungmegye főispáni székére kombinálják. — Festetich Géza gróf is főispánjelölt. — A széki mandátum ügyében e hó 27-én délelőtt hirdetik ki az ítéletet. — Az állami tisztviselők Fejérvárnál tisztelegtek, aki mindenféle szépet-jót ígért nekik — ha kormányon marad. — A királyi biztosokat megint emlegetik. Joguk lesz karhatalmat is kirendelni. —

Pallavicini örgróf vasuti lakatossal nyitatta ki a főispáni lakás ajtaját Sátoraljaúj helyen. A közgyűlést installáció céljából e hó 27-ére hívta egybe. Bojkottálni fogják őt is és mindenkit, aki vele érintkezik.

NYILTTÉR.

BUTOR-IPARTELEP

Nagyvárad, Szent László tér
RIMANÓCZY-HÁZ. Holdas templom mellett.
Telefonszám az egész megyére 584.

Tisztelettel tudatom a n. é. közönséggel, hogy

butor

nagyraktáramban

modern szalon-, ebédlő-, háló- és fürdőberendezések, valamint mindennemű *tükör, réz- és vasbutorok* a lehető legszolidabb árszámítás mellett a *legszébb kivitelben* szerezhetők be.

Saját műhelyemben

személyes felügyeletem mellett készülnek minden e szakmába vágó *asztalos, kárpitos és díszítő stb. munkák, javítások* a legjutányosabb árszámítás mellett.

Tisztelettel

Büchler Márton.

Dr Ardelean Jusztin

ügyédi irodáját

Fő-utca 10. számú Stern-palotába helyezte át.

Az „Első nagyvárad cipő- és csizmagyár” Moskovits Farkas és Tsa cég.

mely 370 alkalmazottat és munkást foglalkoztat és kizárólag a legfinomabb lábbelieket *kézimunkával* készítetteti.

Nagyvárad, Kossuth-u. 5. számú saját házban (volt rendőrségi épület) levő

kicsinybeni eladási üzletében

férfi, női, fiu és gyermekekzipőket, vízmentes csi mákat, eredeti gyári árban — minden pár lábbelin a szabott ár rá van plombálva — árusít.

**Kitűnő anyag! Legjobb szabás!
Tartós munka!**

Kényelmes viselet! Legdivatosabb fazon!
Telefon: 417.

Kitűnő alkalom!

Kiárusítás!

Kiárusítás!

N e h a i

P a t t a M a n ó

ékszerész-üzletében levő áruk

f. évi november hó 16-ától kezdve

hatósági engedély alapján **kiárusítatnak.**

Mélyen leszállított szabott áron kerülnek eladásra az összes raktáron levő nagymennyiségű tárgyak, u. m.:

arany és ezüst ékszerek, briliánsok, férfi és női arany és ezüst órák és láncok, nickel tárgyak, evőeszközök, függők, gyűrűk, szemüvegek és látszerek, mindennemű modern és szecessziós dísztárgyak.

A kiárusítás a fő-utcai Orsolya zárdá mellett levő üzlethelyiségben történik.

Kiárusítás!

Kiárusítás!

Kitűnő alkalom!

Osztálysorsjegyet

* csakis *

KISS DÁVID és TÁRSA

főelárusító-czégnél

Nagyvárad, Fő-utca 5. szám alatt vásároljunk XVII. játék I. osztályának huzása november 23—24-én.

Bumbera Imre

polgári- és papi-szabó

Nagyvárad, „Bazár“-épület, színház oldal.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség és Főtisztelendő papság becses tudomására hozni, hogy a **legújabb divatu** és a **legjobb minőségű ŐSZI és TÉLI** szöveteim raktáron vannak, melyekből a legújabb és legelegánsabb szabás szerinti ruhákat készítem nagybecsű megrendelőimnek.

Különösen felhívom a Főtisztelendő papság figyelmét **SIMA, FEKETE** áruimra, melyekből nagy raktárt tartok a **Főtisztelendő papság részére**. Állandóan nagy választék **reveranda címáda** és egyházi **kvadrátusokból Rivétum** fekete és viola színben, továbbá egyedüli raktára a mai idény legszebb és legegyszerűbb **hit, remény, szeretet övének** (cingulus), mely egyedül **csak nálam szerezhető be**.

Midőn a Főtisztelendő papság és a nagyérdemű közönség becses pártfogását kérem, föl kell említenem, hogy elvem mindig a jó munka, jutányos ár volt, melytől eltérni a jövőben sem fogok. Nagybecsű megrendeléseit kérve, maradtam kitünő tisztelettel:

Bumbera Imre,
polgári- és papi-szabó.

1348.

REGÉNYCSARNOK.

A sellő.

15.

Irtá: **Wells H. G.** — Angolból fordította — r.

— Persze; mondá Melville s állhatatosan kinézett az ablakon. Bár talán Bunting ur . . .

— Ön, vagy senki, mondá Buntingné, belelógva a be sem fejeztetett mondatba. Fred nagyon fiatal, Rendolf pedig — nem eléggé diplomata. Nem, nem, önnök kell belefognia. Ön ismeri Harryt s ő is bizik önben. Ön megmondhat neki olyasmiket, a mit más senki. Nos, elmegy?

— El; de nem tudom, végzek-e valamit.

Ebben megállapodva, fogyasztották el a reggelit.

A feladat mindig nehezebbnek és nehezebbnek tűnt fel unokafivérem előtt. Mindjobban felismerte azt a zavart, a melybe belekeült. Mindenek előtt még az sem volt kétségtelen dolog, vajjon Glendower kisasszony viszafojadja-e imádóját, ellenben föltétlenül bizonyos volt, hogy a sellő nem fog könnyen lemondani róla.

Mindinkább meggyőződött róla, hogy Buntingné nem ismerte a sellő természetét, mikor az egészet csak afféle hétköznapi dolognak vette. Tudta, látta, hogy a régi egyetértést, régi ősszhangot helyreállítani: nagy feladat, a melyhez tapintat, erély, de főképp — szerencse kell.

— Adeline beszélni akar önnel, mondá Buntingné s Melville némi szívdobogással haladt fölfelé a lépcsőn. Azért ment fel, hogy Adeline megmentse a lejtövetel kellemetlenségeitől.

A leány kezét nyújtott.

— Tud ön mindent? kérdé.

— Ugy nagyjából.

— Miért tette ezt velem Harry?

Melville nem sietett a felelettel.

— Nem hiszem, hogy ez nem durvaságból történt, mondá a leány.

— Semmi esetre sem.

— Van a dologban valami, a mit nem tudok megérteni. Gondoltam az ő pályájára, vagy valami efféle . . .

— Irt önnök?

— Háromszor is.

Melville habozott, hogy megkérde-e, mi volt a levelezés tartalma, de Adeline ezt a kérdést fölősléggé tette.

— Kérdezni valóm volt tőle. Meg akartam tudni tőle, mielőtt ő meg mondta volna.

— Megmondta volna? Mit?

— Hogy hogyan érez felőle és hogyan érez fetőlem.

— És ő . . .

— Megmagyarázta. Éppen most. De nem értem.

Lassan megfordult s Melville arczába nézett.

(Folyt köv.)

KÖZGAZDASÁG.

Szőlészeti tanácsadó. Egész kis könyvtárt helyettesít az a munka, mely *»Borászati Lapok Zsebnaptára«* czimen most hagyta hetedik évfolyamában (az 1906 évre) a sajtót. Valóságos kompendiuma mindazon ismereteknek ezen könyv, amire a szőlősgazdák úgy a szőlőben mint a pinczében szüksége van. Felsorolja a hónapokint teljesítendő munkálatokat és nélkülözhetetlen tanácsokat ad azok okszerű végrehajtására nézve. Megtanítja a gazdát milyen alanyokat használjon a különböző fajokra, milyen fajtákat ültessen ha sok asztali, ha sok finom pecsenyebort akar természetien, ha tartós és bőtermő csemegeszőlőt akar előállítani. Szakszerűen megtanítja a gazdát a legkülönbözőbb rovarok, gombák és egyéb betegségek az elemi csapások ellen való védekezésére. Felvilágosítást nyújt a szüret előkészületére az erjedés okszerű letolyására nézve, kioktatja hogyan kell az erjesztő kamarát, raktárpinczét berendezni, új és ó, fehér és vörös borokat helyesen kezelni. Tanácsokat ad a szőlő és bor melléktermékeinek feldolgozására, borpárlat, pezsgő, eczet stb. készítésére nézve. Megtanítja a gazdát, hogyan lehet a beteg borokat bajukból kigyógyítani. A gyakorlati részen kívül a *»Borászati Lapok Zsebnaptára«* felsorolja az összes szőlészetre vonatkozó törvényeket, rendeleteket, hegyközségeket, szövetkezeteket stb. létesítésére vonatkozó szabályokat, a felsőbb hatóságok által hozott határozatokat. Ismerteti a szőlészettel kapcsolatos állami összes szervezeteiket, iskolákat, tanfolyamokat, az igénybevehető kedvezményeket stb., s így minden birtokosnak nélkülözhetetlen tanácsadója ezen könyv szőlő- és borgezdasági viszonylataiban. Azonkívül jegyzéknaplót tartalmaz, pénztári adatok, napszámfizetések, ojtvány- és szőlőiskola, pinczekezelési, bor- és szőlőeladás stb. feljegyzésére. A díszes vászonkötésbe kötött, táskával és írónal ellátott könyvecske ára bérmentes küldéssel 3 korona 20 fillér. Kapható a Borászati Lapok kiadóhivatalában, Budapest IX., Üllői-ut 25. szám és minden könyvkereskedésben.

A gabonatözsde határideje.

Budapest, nov. 18.

Buza okt. — — — —	16 38
Rozs okt. re — — — —	13 16
Tengeri április 1906 — — — —	13 38
Zab ápr. ra — — — —	13 16
Rendz. aug. ra — — — —	21 06

Értéktözsde.

Budapest, nov. 18.

Os. rák hitelrészvény — — —	678.—
Magyar hitelrészvény — — —	706.—
Leszámitoló bank — — —	499.—
Rimamurányi — — —	548.—
Oszt. m. államvasuti részvény	681.75
Közuti vasut — — —	582.50
Városi villamos vasut — — —	316.50

Hivatalos árfolyamok.

A budapesti áru- és értéktözsde 1905 nov. 18-án

Magyar aranyjádék 4% — — —	113.40
Magyar koronajádék 4% — — —	95.76
Magyar koronajádék 3 1/2% — — —	16.10
Magyar földterhermentesítési kötvény 4%	95.30
Horváth-szlavon földterhermentesítési kötvény	90.50
Magyar nyerevény sorsjegy-kölcson — — —	2.16
Tisza-szab. és szegedi sorsjegy-kölcson — — —	160.—
Oszt. járadék papirban — — —	99.70
Oszt. járadék ezüstben — — —	100.70
Oszt. korona járadék — — —	117.75
Oszt. járadék aranyban — — —	99.90
1860. oszt. államsorsjegyek — — —	1.60
Oszt. magyar bankrészvény — — —	16.35
Magyar hitelbank részvény — — —	778.75
Oszt. hitelbank intézeti részvény — — —	670.70
Oszt. magyar államvasuti részvény — — —	608.50
20 frankos arany (Napolendor) — — —	19.13
Német birodalmi márka — — —	117.47
London vista — — —	246.02
Páris vista — — —	95.45
20 márkás arany — — —	23.48

SZERKESZTŐI PÓSTA.

Kertész-utca. Helyszüke miatt keddre hagytuk.

A szerkesztőnek felelős:

Dr. V U C S K I C S G Y U L A.

Nagyvárad város rendőrkapitányi hivatalától.

20442—1905. szám.

Árverési hirdetmény.

Nagyvárad város rendőrkapitányi hivatala, mint I. fokú iparhatóság közhírré teszi, hogy a Horváth Emánuel zálogkölcson üzletében a lejárt és meg nem hosszabbított, illetve ki nem váltott zálogtárgyak folyó évi november hó 21.-ik napján reggel fél 9 órakor kezdődő nyilvános árverésen elfogja adatni.

Ezen árverésről az érdekelt elzálogosítók oly figyelmeztetéssel értesítettek, hogy az árverés alá kerülő tárgyak tételszámai a rendőrkapitányi hivatal hirdetési tábláján, valamint a zálogüzletben kifüggesztett jegyzékből megtudhatók.

Nagyvárad, 1905. november 18.

Gerő,

1395.

r. főkapitány

Dr. Politzer Jakab

szanatoriuma és vizgyógyintézete
Nagyvárad, Szilágyi Dező-u. 7. sz.

Bejáró és bennlakó betegeknek egész éven át nyitva.

Vizgyógymódok, villanygyógyászat, szénsavas-, törpefenyő-, ásványfürdők, **torrólégkezelés, gőzszekrény, pöstyén-iszapkúra.** Inhalatók. Vibrációs massage. Hízaló- és soványító-gyógymód.

Javallva: Idegesség minden neme, gyomor-, bél-, szív-, tüdő-, légzőszervek betegségeinél, izületi-, izom- és idegszűnál.

Kitünő gyógyeredmények. — Állandó orvosi felügyelet. — Olcsó árak.

Penzió (lakás, ellátás) naponta 5 és 7 korona.

Prospektussal és felvilágosítással szívesen szolgál

Dr. Politzer Jakab,
az intézet tulajdonosa és vezetője

Olcsó kölcsön.

Tisztelettel értesitem a pénzkölcsönt kérő t. feleket, hogy Mészáros utca 2. sz. a. (Köröspart, Stiedl féle ház, szemben a Rimánóczy szálló dával)

bankbizományi és hitelforgalmi irodát

nyitottam. A pénzpiaczerén bank tisztviselői és 12 éven át volt takarékpénztári titkári állásomban nyert bő tapasztalatok, valamint előkelő bankok képviselete alapján:

1. Jelzálog és hosszú törlesztéses kölcsönöket (melyekben a tőke és kamat is benn foglalatik) 10—50 évre a lehető legrövidebb idő alatt és legalacsonyabb kamattal, melletti minden előzetes díj és költség nélkül folyósítottak;

2. régebbi záscokat olcsóbb kamatu kölcsönökkel;

3. közli atiszteknek állami, államoknak csekély het ztendő 10—15 éves szim. ki.

Mindentéle kölcsön ügyletben szivesen állok rendelkezésre és minden díjazás nélkül szolgálók felvilágosítással, utbaigazítással délelőtt 9—12-ig. d. u. 3—6-ig.

Tisztelettel

Faludi Ignác,

volt takarékpénztári titkár.

Telefon szám 424 930.

Jobb lábbelinek

chevreaux, box calf, borjubőr stbből elismert legjobb tisztítószert

GLOBIN,

mert minden nehézség nélkül pompás fényt éretik el.

Konserválja a bőrt és puhává teszi.

Fritz Schulz jun.,

Alt-Gee. Eger i. B., Leipzig.

Megnyilt a

Könyvkiadó

Fő-utca és Szaniszló-u. sarkán, (Stern-palota)

100,000 kötet könyv az irodalom minden ágából.

Bámulatos olcsó árak!

Könyvek 5 krajczártól feljebb!

Szabad bemenet, — bárki megtekintheti.

Több ezer kötetből álló kath. teológiai könyvtár. 1362

Óriási szerencse Töröknel!

Felülmulhatlan az a szerencse, mely bankházunknak kedvez. Rövid idő alatt 21 millió koronánál több nyeresémet fizettünk ki nagyrabecsült vevőinknek; egyedül az utóbbi 6 hónapban a 2 legnagyobb nyeresémet, és pedig:

kétszer a nagy jutalmat a **600.000** koronás főnyeresémet

a legnagyobb **400.000**

továbbá 4 a 100.000, 3 a 90.000, 2 a 80.000, 3 a 70.000, 3 a 60.000, több 50.000, 40.000, 30.000, 25.000, 20.000, 15.000 10.000 koronás és ezeken kívül még sok egyéb nagy nyeresémet.

Ennélfogva ajánljuk, hogy a legközelebb megkezdődő, a világ legsúlyosabb osztálysorsjátékában vegyen részt és rendeljen nálunk egy szerencsesorsjegyet.

A most kezdődő 16. **110.000** sorsjegyre ismét **55.000** pénznyeresémet magyar osztálysorsjátékban jut

összesen **14 millió 459.000 korona** hatalmas összeget sorsolnak ki.

meg a neve mellett

szerencseszámot!

Sok pénz szeppé varázsolja az életet! Talán megéri a férj a feleséget vagy az asszony az urát a neve mellett álló sorsjegy megvétele által egy főnyeresémmel. A vétel-tien nagy szerencset játszik az életben és könnyen meg lehet, hogy éppen egy szerencses véletlen folytán a neve mellett számot eltalálta, melyre egy nagy nyeresémet jut.

Adám, Adél	12109	Dezső, Erzsébet	65878	Iván, Jolán	2393	Ótő, Melánia	21451
Adolár, Agnes	3223	Ede, Esz er	4043	Jakab, Józsa	93322	Ótőn, Kaczi	35177
Adolf, Agota	22037	Elek, Etel	41799	János, Judit	35597	Pal, Kcszti	2197
Agoston, Amália	60017	Elemér, Flóra	107273	Jenő, Juliska	54895	Peter, Olga	51515
Aladár, Anna	41777	Emil, Franciska	32443	József, Karolina	17339	Pisza, Paula	101963
Albert, Anatólia	74366	Endre, Frida	92777	Kálmán, Katinka	63775	Richard, Pelagio	34855
Alfréd, Apollonia	20292	Ernő, Genoveva	52551	Károly, Katalin	48741	Róbert, Petronella	79787
Akos, Aranka	101001	Perenc, Gertrud	12115	Kornél, Klára	66341	Rudolf, Piroška	12533
Ambrus, Berta	50901	Prigyes, Gabriella	93989	Kristóf, Klotild	7279	Salamon, Regina	65827
András, Blanka	35266	Pülöp, Gizella	60037	Lajos, Kornélia	109707	Samu, Rozsika	17718
Antal, Boróka	2392	Gábor, Hedvig	20999	László, Krisztina	50919	Sándor, Rosalia	38101
Arnold, Boriska	90372	Gáspár, Heléna	79747	Leo, Kunigunda	96922	Simon, Sári	107397
Arpád, Betti	32417	Gergely, Henriett	51631	Lipót, Laura	21624	Tamás, Sarolta	48364
Arthur, Bella	105317	Géza, Hermína	38997	Lorinc, Lenke	66922	Tibor, Szeren	74371
Aurel, Brigitta	13223	Gusztáv, Hilda	2736	Mano, Leonia	6270	Thamer, Theodora	2727
Attila, Cecília	52333	György, Ibolyka	55487	Marcus, Lida	51484	Tivadar, Teréz	34950
Balázs, Cornelia	74397	Gyula, Iduska	35375	Márton, Lina	95297	Tóbiás, Terus	55477
Balint, Dóra	24034	Henrik, Hona	34477	Mátyás, Lucretia	22977	Vendel, Valeria	20005
Barnabás, Dorottya	9001	Hermann, Ilona	92791	Miklós, Lujza	21292	Viktor, Veronika	101011
Bela, Cecília	38277	Rugó, Ilca	46195	Miklós, Magdolna	65146	Vilmos, Viktória	50908
Benedek, Eufemia	108855	Ignác, Irén	12115	Miksa, Melvia	18502	Vince, Vilma	12413
Bernát, Emma	51377	Illés, Irma	45273	Mór, Margit	42300	Zoltán, Zsófia	65565
Dániel, Ernesztin	101911	Imre, Izabella	109333	Nándor, Mária	109689	Zsigmond, Zsuzsanna	5463
Dávid, Éva	16864	István, Janka	27134	Orbán, Mártha	56784		
Dénes, Evelin	92157	Izidor, Johanna	93077	Ószkár, Haüld	67197		

Legnagyobb nyeresémet esetleg **1,000.000** korona.

Továbbá 1 jutalom 600.000, 1 nyer. 400.000, 200.000, 2 a 100.000, 1 a 90.000, 2 a 80.000, 1 a 70.000, 2 a 60.000, 1 a 50.000, 5 a 30.000, 3 a 25.000, 8 a 20.000, 8 a 15.000, 36 10.000 K és még sok egyéb nyeresémet.

Az I. osztályú sorsjegyek tervszerű árai:

1 eredeti sorsjegy frt. — 75 vagy kor. 1.50 1 eredeti sorsjegy frt. 1.50 vagy 3 kor.
2 » » » 3 — » » 6 — 1 » » » 6 — » » 12. »

A sorsjegyeket utánvételt vagy az összeg előzetes beküldése ellenében küldjük.

Hivatalos tervezet díjtalanul. Megrendeléseket fenti eredeti szerencsesorsjegyekre kérünk azonnal, de legkésőbb

i. évi november hó 23-ig

bizalommal hozzánk beküldeni, miután ezen szerencseszámok gyorsan elfognak és az I. osztály húzása már november 23-án és 24-én okvetlenül meglesz.

TÖRÖK A. és T. SA

BANKHÁZA BUDAPEST.

Hazánk legnagyobb osztálysorsjáték-üzlete.

Főáruházi osztálysorsjáték-üzletei:

Központ: Teréz-körut 46/a. I. fiók: Váci-körut 4 a.

II. fiók: Múzeum-körut 11 a. III. fiók: Erzsébet-körut 54 a.

4°-os Magyar koronajáradék

december hó 1-én esedékes szelvényeit

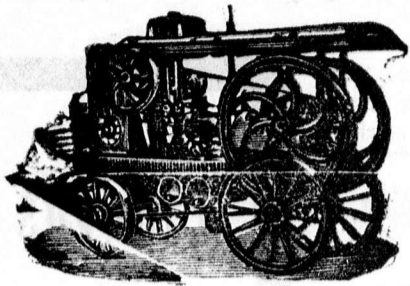
már november hó 20-tól kezdve

költségmentesen beváltja a

Biharmegyei kereskedelmi- ipar- és terményhitelbank Nagyvárad, Teleki-utca

DEBRECZENI LAJOS

gőzerőre berendezett gépműhelye
Kolozsvári-utca 29/43. Nagyvárad.

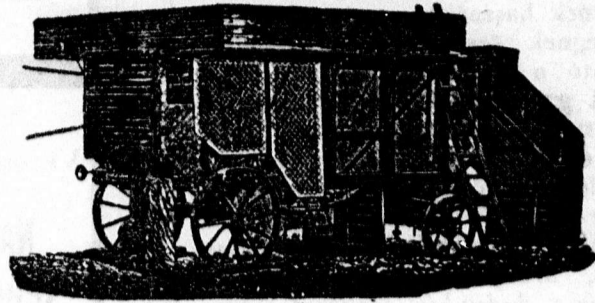

Ajánlom a mai kor igényeinek teljesen megfelelő új gépekkel berendezett műhelyemet; s újonnan felépített gőzcseplőgépeimet, valamint elvállalok bármilyen gépek teljes kijavítását avagy újonnan átalakítását felelőség mellett; u. m. járgányokat, petróleum, gáz, benzín, gőzmotorokat, gőzgépeket, gőzcseplőgépeket és mindenféle gépezeteket.

Készítek mindenféle egyenes és hajlított tengelyeket s mindenféle esztergályozásokat, vas és réz, öntéseket, csapágycsuklókat megmunkálva, eltörött vagy minta után.

Teljesen új létszerekényeket avagy kijavítását s gőzmalom berendezések javítását elvállalom.

Új villanyvilágító gépeket (Dinamó) teljesen felszerelve készítek bármilyen nagyságban.

Új gőzhenger furógéppel (cylinderek) hengerfurásokat s gépről való leszerelés nélkül vidéken s új karikákkal együtt pontosan készítek.

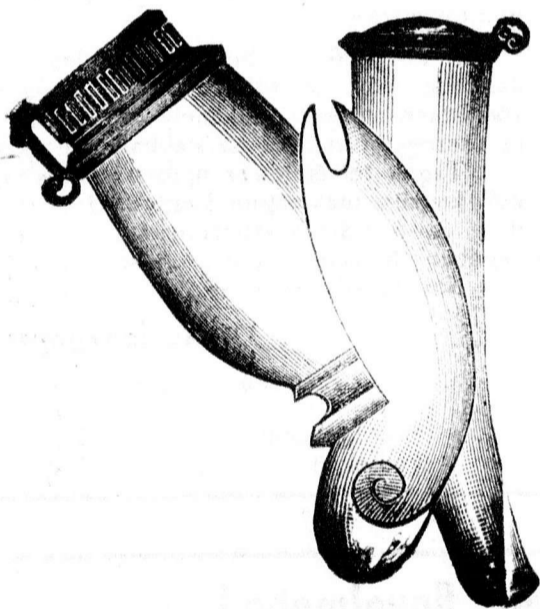
Eladók

Jobb 6—8 lóerejű M. Állami vasrámas új cséplőgépek, 6—8 lóerejű gőzgépek új használati engedéllyel teljesen üzemképesek felelőség mellett

Lőrincz Mór Nagyvárad, Szt. János-u. elején.

Fióküzlet: Zilah, Rákóczy-utca.

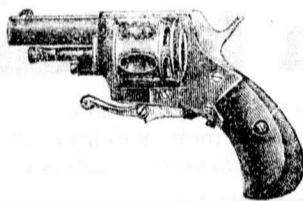
Lüttichi, Angol és suhli **FEGYVEREK, REVOLVEREK**, töltények és vadászati kellékek a legmérsékeltebb árban.

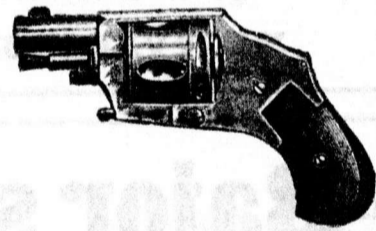
Zsebbe hordható vadász-pipák, Botszékek, Bőr-kamáslik.

Gyermek-kocsik

és fatartó kosarak nagy választékban.

Egy tanuló fzetéssel felvétetik.

Hajvágó gépek, önberetvák.

Szőnyegek,

függönyök, ágyterítők, és pokróczok a gácsi gyár bizományi raktárában

Spárga szőnyegek	25 krtól kezdve.
Manilla	40 " "
Glória	80 " "
Chenilia	1.20 " "
Szővet függönyök	1.10 " "
Csipke	1.80 " "
Chenilia	6.50 " "
Szővet ágyterítők	1.50 " "
Chenilia	3.60 " "
Nagy asztal szőnyeg	3.20 " "

SPITZER TESTVÉREK

NAGYVÁRAD,

Zöldfa-utca,

gyári, olcsó szabott árakban kaphatók.

Világhírű

előpataki gyógyviz

Számtalan előismerő nyilatkozat, a kik ennek használata után a legjobb egészségnek örvendenek! Különösen ajánlható a következő bántalmaknál:

1. **A gyomor és belek idült hurutjainál, gyomorgörccs, gyomorégésben** a tulságos nyálka és savképződéssel járó emésztési zavarokban, gyomor- és szélzsabában, hányatoknál.

2. **Altesti vérbőségben, vérpan-gásban, aranyérbén** s az ezzel járó rásttkór s kedélykór szokásos székrekedéseinél.

3. **Máj- és lépdeganatokban**, az epe kivezető csöveinek hurutos bántalmainál, sárgaságban, epekővekben, a poszgerj és váltólázakból származott lépdegoknál.

4. **Fejldési sápkórban** s az ezen alapuló hősziám zavaroknál, a görvélykór torpid alakjainál s különösen vérszegénységi állapotoknál,

5. **A vesék és húgyhólyag hurutos bántalmainál**, a kezdődő **húgykő és fő-vénylerakodás** eseteiben kitűnő **húgy-savoldó**.

6. **A méh idült tömüléseinek, dagat-nál, fehér folyás s rendetlen havad-zásnál.**

7. **A nemi részek gyengeségeiben.**

8. **Angolkórban**, egyáltalában gyermekeknek a szervezet ép és erős kifejlődését vas és mész tartalmazó fogva meglepően elősegíti, egészséges embereknek is üdítő italul szolgál, s különösen borral vegyítve a háztartásoknál általános használatban van.

Egyedüli főraktár Biharmegye részére.

Maár és Szabó

fűszer-, csemege- és ásványvizek kereskedése
NAGYVÁRADON.

à la Bajor sör.

Naponkint frissen palaczkolva. Megrendelhető Nagyváradon

BOGNÁR és SZÁNTÓ czégnél.

Védjegy: „Horgony“

A Liniment. Capsici comp.,
a Horgony-Pain-Expeller pótléka

egy régiónak bizonyult háziszere, mely már több mint 36 év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult kőszvénynek, csúznál és meghűléseknek bedörzsölés-képpen használva.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatosak legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, a mely a „Horgony“ védjeggyel és a Richter ozégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben 80 fillér, 1 kor. 40 f. és 2 korona és úgyszólván minden gyógyszerertárban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapesten.

Richter gyógyszerertára az „Arany oroszlánhoz“, Prágában. Elisabethstrasse 5 neu. Mindennapi szétküldés.

A több mint félszázad óta fenálló

Le Conservateur

francia életbiztosító és kihazasító intézet, leányoknak hozományt, fiuknak kezdő üzleti tőkét, szülőknek nyugalmas aggkört biztosít

Vezérképviselőség:

**NAGYVÁRAD,
SCHLAUCH-TÉR,
Komáromy Jenő.**

csek: ly évi befizetés alapján.

Az intézet kimutatott tőkéje

482 millió korona.

Orvosi vizsgálat nincs!

Magyarországi igazgatóság

Budapest, VII., Kerepesi-ut 30. szám.

Előnyös

feltételek.

Új üzlet.

Tisztelettel van szerencsém értesíteni a mélyen tisztelt vevőközönséget, hogy helyben a

Fő-utcán

ujjonnan épült Stern-palotában, a Széchenyi-szállodával szemben egy

fűszer-, csemege-üzletet nyitottam.

Hol is mint városunkban jelenlegi vállalatom hézagot pótló intézmény, amennyiben főelvem a legkisebb bevásárlásnál is a nagybani árat alkalmazni a legfinomabb elsőrendű áruk és pontos előzékeny kiszolgálás, amidőn is kegyes támogatásukért eszedez

mély tisztelettel:

Blaha Istvánné.

Helybeli megrendelések azonnal házhoz küldetnek, vidékiek díjtalan csomagolással vasúthoz szállítva.

Belépési felhívás!

A „Polgári takaré- és segély-szövetkezet“

1906. január 1-én nyitja meg

11-ik évtársulatát.

A szövetkezet kizárólag azon czélnak szolgál, hogy kötelező heti befizetések által, apró tőkék gyűjtésével fejlessze s ápolja a takarékosági szellemet, lehetővé teszi, hogy kisebb összegek is gyümölcsöző tőkévé nőhessenek s így mindazoknak, kik keresetüknek csak kis részét tudják félretenni, szövetkezetünk valóságos gyűjtőpénztára.

A kötelező heti befizetés minden jegyzet üzletrész után 20 fillér, mely 3 évig vagyis 156 héten át fizetendő, mely idő lejártá után az összegyűjtött tőke osztalékkal együtt kiadatik.

Tagok felvétele s az új törzsbetéti könyvecskék kiadása mai naptól kezdve d. e. 9—12 ig d. u. 3—5 óráig a szövetkezet hivatalos helyiségében (Kossuth Lajos-utca sz.) eszközöltetik Nagyvárad, 1905. nov. 6.

Az igazgatóság.

A 11-ik évtársulat befizetési napjai:

Szerdán délután . . . 3—5-ig.
Pénteken . . . 3—5-ig

A gazdaközönség figyelmébe!

Tisztelettel hozom tudomására, hogy hazai

gácsi pokrócz-gyártmányaink

egyedüli eladásával Biharmegye számára

SPITZER TESTVÉREK nagyváradai kereskedő-czég van megbizva.

Midőn a t. gazdaközönség figyelmét e páratlan jó, tartós hazai pokróczokra felhívjuk, figyelmeztetni bátorkodunk, hogy

valódi jó gácsi-pokrócz

másnál, mint nevezett czégnél nem kapható és kérjük rendeléseivel közvetlen a SPITZER-czéghez fordulni, ha megbízható és jó tartósságu pokróczokat kíván beszerezni. Az árak ugyanazok mint budapesti főraktárunkban.

Gács, 1905. november hó.

Tisztelettel:

Gácsi gyapjuszövet és posztógyár.

Lópokróczok darabja 1 frtól kezdve.
Szőnyegekben praktikus, jó minőségűek 25 krtól kezdve.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szives tudomására, hozni, hogy raktárunkat

AJTAY GYULA ÉS TARSA CZÉG

Nagyvárad Bémer-tér, a Pannónia-szálloda mellett.

most már teljesen felszereltük s állunk a t. vevőközönség rendelkezésére. Állandó raktár:
Női-, férfi- és gyermek-fehéreneműekben. — Női ruhaszövet különlegességek. —
Kitünő mosó barchetek. — Chiffonok. — Vásznak. — Paplan, madracz, szalmazsák.
Bélésárak. — Rövidárak. — Nyakkendők és keztükbek. — Jäger alsóruhák felnőttek
és gyermekek részére minden nagyságban. Mintákat készséggel küldünk.
Pontos kiszolgálás. — Szabott árak. — Kitünő árak. Kiváló tisztelettel: **Ajtay Gyula és Tarsa.**

Aki kitünő étvágyfokozó
a szitali italt óhajt,

Aki gyenge, lábbadozó,

Aki ideges, álmatlan,

Aki vérszegény,

Aki sovány,

Aki szoptat,

Aki tüdőbeteg

ne mulassza el saját érdekében a kitünő hatásnak elismert és rendkívül tartós.

HERCULES

maláta-tápsör
különlegességet inni.

Kapható minden nagyobb csemege-, fűszer-kereskedésben, kávéházban, vendéglőben és a HERKULES SÖRFÖZDE szétküldési telepén. Budapest. VII., Bethlen tér 3.

Telefon 68-67. — Árjegyzék ingyen.
Vidékre postán küldünk 5 kg. próbaküldeményt (6 üveg) utánvétellel. Kapható Nagyváradon: **Kiss Károly** cégnél.

AMERIKAI ÁRUHAZ

kézmű- és női divatáru raktár
Nagyvárad, Fő-utca (Bazár épület).

Olaszi leglátogatottabb üzlete.

Bámulatos szép
ujdonságok
érkeztek, melyeknek
megytekintése figyel-
met érdemel.

Olasz árak tekintetében
ez üzlet utólérhetetlen!

SÁRKÁNY S.

Bankháza, BUDAPEST, VI., Ó-Utca 6.

Telefon 80-89. a magyar királyi szab. Oszlályorsjáték főarustója. Telefon 80-89.
Sürgőnyezim: Sárkányék Bpest. Folyó számla: Pesti m. keresk. banknál és a m. kir. postatakaréktárnál.

Legmagasabb pénzkölcsönt nyujtok sorsjegyekre és értékpapírokra, bárhol elzalogosított sorsjegyeket saját pénzemen kiváltok és ezekre nagyobb kölcsönt adok; letétjegy, zálogjegy beküldendő. Kedvező feltételek mellett a kölcsön részletekben is visszafizethető.

Budapesti és Vidéki kereskedőknek, iparosoknak váltóit leszámítolom és könnyen törleszhető váltó és személyhitelt nyujtok.

Tisztviselők és katonatisztek amortizációs kölcsönt kaphatnak.
Háztulajdonosok és földbirtokosoknak

II-ik és III-ik helyre való betáblázásra azonnal folyósíthatok.

Semmiféle **előleges jutalékot nem kérek**, ugyszintén minden levelet, válaszbélyeg nélkül is, rögtön elintézek.

SÁRKÁNY S. Bankháza Budapest, VI., Ó-utca 6.
25 év óta törvényszéki bejegyzett cég.

Megjegyzés: A XVII-ik sorsjáték I-ső osztályu sorsjegyei már megjelentek és kérem egyttal b. megrendeléseit, a legjobb és legpontosabb kiszolgálásról előre biztosítom, minden nyeresémet azonnal kifizetek.

A következő szerencseszámokat ajánlom, mert ezek nagy nyeresémmel még nem lettek kisorsolva:

2979	1218	12953	16065	35733	44596
51325	58162	80847	99191	101580	105655

K i v á g a n d ó.

Megrendelőlap.

SÁRKÁNY S. bankháza Budapest, VI., Ó-utca 6.

Megrendelem önöknél a számú sorsjegyet

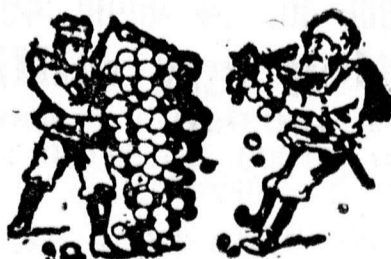
és ennek árát
postautalvánnyal küldöm
kérem utánvenni

A nem kívántat

Név:

tessék kihuzni.

Lakhely: u. p.

Az elmúlt
rendkívüli
száraz nyár
folyamán
ismét a

Küküllőmenti Első Szőlőoltvány-telep.

Tulajdonos: Caspari Frigyes Medgyes, 46. N.-küküllöm.
volt az egyedüli az egész országban, mely oltványait óriási mennyiségű, naponta 5 millió liternyi vízzel öntözte, s ennek folytán az egyedüli szőlőtelep, amely ez évben is valóban szép és minden tekintetben kifogástalan minőségű szőlőoltványokat szállít.
Képes árjegyzék számos elismerő levéllel ingyen és bérmentve.

Legnagyobb kereskedelmi- és műkertészet az országban
a nagyváradi-velencei

Műkertészeti- és rózsatelep.

Kertészeti-telep:
NAGYVÁRAD-VELENCZE, 194. SZÁM
Helyi és megyei telefon összeköttetés

Sürgöny-czim:
Műkertészeti-telep Nagyvárad

Virág-csarnok:
NAGYVÁRAD, FŐ-UTCZA (Bazár-épület.)
Telefon összeköttetés.

CSOKROK

menyasszonyi, koszoruleányi, báli vagy bármely alkalmi szép berlini papirtartóval 1 forinttól 3 forintig — Csokrok atlasztartóval 3 frt 50 krtól 6 frtig. — Csokrok a legfinomabb kivitelben, finom selyemtartókban, 8 forinttól 12 forintig, rózsák és Caméliákból, ami azelőtt 15 fttól egész 20 forintba került. — Csokrok a legnagyobb mintájuk, legújabb párisi minta szerint a legfinomabb selyem, csipke és atlasz tartókkal 18—25 forintig, ami azelőtt 40 forintba került.

Élő virágokból: Koszorúk: igen szép, tartós zöldek és szép virágokból díszítve 1—3 forintig. — Babékoszorúk: ovál vagy kerek alakban, igen szép virágokból díszítve 2—5—10 forintig. — Ficus és Magnolia koszorúk: a legnagyobb mintájuk, a legértékesebb és legfinomabb virágok és palmlombokkal díszítve, szalag és aranyf. lírással 10—25 forintig, ami azelőtt 35—40 frtba került. A fentírt összes kertészeti tárgyak művirágokból 20%-al olcsóbban készíttetnek.

Szőlő-oltványok: Sima zöld oltvány Riparia portáliston, a legkiválóbb borfajok 100 drb. 5 forint, 1000 darab 45 forint; a legkiválóbb csemegefajok 100 darab 8 forint, 1000 75 forint igen erős szép gyökeres 2 éves Riparia portálistra nemesítve, a legkiválóbb borfajok 100 drb. 12 frt, 1000 darab 100 forint. Csemege és lugos fajok, a legkiválóbb fajokból 100 drb. 16 frt. európai gyökeres borfajok 100 drb. 1 frt; csemege fajok 100 drb. 2 frt; 2 millió Riparia portalis sima I-ső osztályu 100 drb. 1 frt 20 kr., 1000 darab 10 frt II-od osztályu 100 drb. 60 kr. 1000 drb. 4 frt.; gyökeres I-ső osztályu 100 drb. 20 frt, II-od osztályu 100 drb. 12 frt. Riparia, Solonis és Monticola ugyancsak oly árban, mint a portalis.

Egyéb kertészeti cikkekről, valamint szőlő-oltványokról faj és árjegyzékkel ingyen és bérmentve szolgál, kiváló tisztelettel

Farkas József kereskedelmi műkertészete Nagy-Váradon.

Óriási szerencse Gaedickenél!

Utólérhetetlen gyűjtődém szerencséje. Hiszen Magyarországon nincsen város, hol GAEDICKE egy vagy több főnyereményt ne fizetett volna ki. Rövid időn belül a következő nyereményeket fizettem ki szerencsés vevőimnek:

A nagy jutalmat **602.000** koronát a 62551 számra,

háromszor a nagy főnyereményt	400.000 koronát	a	11119	számra
	400.000	»	28916	»
	400.000	»	33464	»

háromszor a **100.000** koronát, továbbá a **70.000**, 4-szer **60.000**, és igen sok **30.000**, **25.000**, **15.000** és **10.000** koronás nyereményeket.

A legközelebbi XVII-ik sorsjátéknál, mely újból
55.000 nyeremény és 110.000 sorsjegyből áll, 14 millió 459.000 korona sorsoltatik ki.
Főnyeremény esetleg egy millió korona!

Továbbá 1 nagy jutalom á **600.000**, 1 nyeremény á **400.000**, 1 á **200.000** 2 á **100.000**, 1 á **90.000**, 2 á **80.000**, 1 á **70.000**, 2 á **60.000**, **50.000**, 40.000, 5 á **30.000**, 3 á **25.000**, 8 á **20.000**, 8 á **15.000**, 36 á **10.000** 67 á **5000** stb., stb.

Az eredeti sorsjegyek tervezet szerinti árai:

egy nyolczad	egy negyed	egy fél	egy egész
1.50 kor.	3 kor.	6 kor.	12 kor.

melyek az összeg előzetes beküldése, avagy utánvétellel küldetnek szét. Hivatalos játéktérvek, valamint postai befizetési lapok ingyen és bérmentve.

A november 23-iki húzáshoz kérem mielőbbi becses rendelését hozzám juttatni.

Gaedicke A. bankháza. Budapest. Kossuth Lajos-ut. 11.

Sorsjegyek kaphatók Nagyváradon: Lesz, és Jeltz, bank, Vidor Manó papirkereskedő Klein Odön fűszerkereskedő és Maár és Szabó fűszerkereskedőknél. 1849

Hogyan hívják?

Véletlenül függ sok ember boldogsága! Mindenkinek életében voltak és vannak pillanatok, mikor szerencsését, boldogságát megállapíthatná! Talán aneve melletti osztálysorsjegyszám egy nagyobb nyereménnyel lesz kihuzva már a legközelebbi húzásokon. Tegyen szerencsekísérletet az itt közölt névsorban levő neve melletti számmal, — mely CSAKIS

KISS KÁROLY ÉS TÁRSA

bankházában BUDAPEST, IV., Kossuth Lajos-utca 13. kapható. mert

KISS szerencsése NAGY!

Abel 720	Barnabás 88075	Eleazár 82645	Géza 51045	Johanna 103930	Lóránt 108016	Oktavius 8548	Szalvátor 90733
Ábrahám 8178	Beatrix 106174	Elemér 82604	Gida 51034	Jolán 733	Lothar 29391	Olga 21900	Szerafin 58568
Ádám 93823	Béla 26595	Eleonóra 108458	Gilbert 108797	Jónás 5150	Lőrincz 106189	Olivér 84215	Szeréna 8207
Adél 22219	Bencze 102239	Eliás 29161	Gizella 618	Jonathán 21510	Luczia 9686	Olympia 90750	Szidónia 87042
Adolár 99090	Benedek 91888	Ella 102283	Gottfrid 108114	Jordán 88503	Luczián 107172	Orbán 109469	Szigfried 107230
Adolf 102156	Benjamin 90848	Elvira 57540	Guidó 10489	Józsa 108052	Ludmilla 22785	Oszkár 643	Szilárdó 56084
Adorján 72973	Benő 795	Elza 108111	Gusztáv 108100	József 93820	Ludwig 94209	Uthelló 106165	Taksony 8205
Adrián 105991	Bernát 108986	Emánuel 57507	Gyárfás 29139	Judith 8370	Lukács 108002	Othmár 99062	Tamás 84207
Adrien 3386	Berta 73343	Emil 102293	György 108109	Julia 775	Lukrécia 29135	Ottília 102241	Taszi 107173
Agátha 102593	Bertalan 102242	Emilia 82142	Györgyike 56826	Julián 102197	Magda 94940	Ottó 102230	Tekla 73307
Ágnes 82109	Bertold 29443	Emma 107154	Győző 108796	Juliska 89997	Magdolna 58562	Ottokár 799	Teofi 22238
Ágost 106066	Bertram 108798	Emőd 82146	Gyula 41675	Jusztina 107155	Malvin 107232	Ödön 91092	Teodor 66121
Agoston 89943	Biri 57530	Endre 108422	Gyuri 108794	Jutka 82601	Manfréd 86355	Orsi 86310	Tercsi 10802
Akos 94902	Blanka 102286	Erasmus 704	Habakuk 82141	Kajetán 103930	Manó 8375	Pál 107171	Teréz 653
Aladár 5134	Bódog 672	Erna 102591	Hajnalka 108116	Kálmán 89998	Marcel 66120	Paula 57510	Terka 22238
Alajos 102597	Bogdán 108991	Ernesztin 26348	Hedvig 26592	Kamil 108409	Margit 108051	Paulin 21834	Tibor 29136
Albán 56842	Boldizsár 57512	Ernő 107163	Heléna 108404	Karolina 676	Mária 791	Pepi 29153	Tihamér 108026
Albert 91095	Bonifác 106176	Ervin 29477	Henrik 99089	Károly 102300	Mariska 22962	Péter 108412	Tinka 36504
Albin 742	Borbála 36510	Erzsébet 102585	Herman 108456	Katalin 29143	Márk 8356	Piroska 29326	Titus 22000
Albrecht 106152	Boriska 108792	Eszter 29145	Hermína 57543	Katarina 106195	Márkus 29442	Pista 8390	Tivadat 58519
Alfonz 56091	Böske 73384	Etel 108044	Hilár 108470	Kázmér 5527	Márta 108024	Pongrácz 41230	Tóbiás 8191
Alfréd 94204	Brigitta 102176	Eufrozina 91856	Hilda 10480	Kelemen 91094	Márta 108024	Ráchel 108419	Tódor 5548
Alice 93822	Camilla 652	Eugénia 108999	Hubert 108454	Keresztély 88084	Martin 22267	Rafael 57520	Ulrik 108760
Amália 102236	Carolina 106051	Eva 107168	Hugó 80146	Klára 102231	Márton 56835	Regina 22970	Urbán 640
Ambrus 72789	Czecilia 57506	Ezsaia 73369	Humbert 108451	Klotild 705	Máté 108413	René 86304	Valentin 108039
Andor 108061	Czézár 102187	Fábián 108998	Ibolyka 716	Kolozs 8177	Matild 82104	Rezső 108019	Valér 80218
András 89942	Clarissa 86351	Fanni 41670	Ida 108105	Konrád 93811	Mátyás 108410	Richárd 8374	Valéria 108992
Angelika 10284	Clement. 108777	Farkas 107164	Ignác 83611	Konstán 22230	Maxim 56821	Róbert 87041	Vazul 82105
Anna 670	Constant. 712	Felicia 80237	Ilka 108099	Kornél 91877	Melania 106171	Rókus 108406	Venczel 106151
Antal 5147	Córa 106153	Félix 106190	Illés 80090	Kornélia 9296	Melinda 26574	Róland 80146	Vendel 73376
Anton 108055	Cornélia 10478	Ferdinánd 57516	Ilma 108088	Kristóf 29439	Melitta 108056	Román 109456	Verona 108452
Antonia 744	Cristian 102175	Ferencz 108994	Ilona 87045	Krisztián 22175	Menyhért 57205	Romeo 89996	Vidor 80088
Aranka 102234	Dániel 29148	Flóra 91851	Imre 108095	Krisztina 5546	Miczi 106184	Róza 60088	Viktor 108098
Arisztid 56825	Dávid 108795	Flórián 106068	Ipoly 654	Lajos 64631	Mihály 72790	Rozália 109455	Viktoria 80135
Armand 106169	Demeter 641	Flóris 72967	Incze 108097	László 58103	Miklós 90687	Rozina 41665	Vilma 91100
Armin 29329	Demjén 106159	Fodor 108762	Iván 29191	Laura 107236	Miksa 84210	Rózsika 8365	Vilmos 89941
Arnold 90745	Dénes 58522	Franciska 675	Irmán 108473	Lázár 57515	Milán 8392	Rudolf 108793	Vincze 106156
Aron 93821	Dezso 106157	Frida 108791	István 29444	Lea 108083	Mór 108039	Salamon 72145	Vrgil 760
Arpád 22184	Domokos 642	Fridrika 44722	Iván 108761	Lehel 36501	Móricz 73346	Sámson 9692	Walter 5131
Arthur 88504	Donáth 102188	Frigyes 102161	Ivor 52209	Lénár 8536	Mózes 8350	Samu 22250	Wilhelm 102186
Arzén 108066	Dóra 88062	Fülöp 56826	Izabella 108752	Lenke 87527	Náci 8396	Sámuel 66116	Wladimir 41659
Atilla 29150	Dorottya 108045	Gábor 106067	Izidor 26330	Leó 21888	Nándor 86719	Sándor 8314	Wolfram 102197
Augusta 90752	Döme 73389	Gábiel 56812	Izor 108773	Leontin 72143	Nárcisz 22249	Sári 58520	Zachariás 91864
Aurél 5530	Dömötör 108072	Gabriella 105994	Izrael 646	Leonora 91089	Natália 108046	Sarolta 108799	Zádor 102299
Aurélia 108071	Eberhard 56830	Gáspár 29164	Izsó 108759	Leopold 41661	Náthan 8233	Sebestyén 73342	Zoltán 58528
Balázs 88086	Edith 102276	Gebhard 106045	Jakab 711	Lidia 107229	Nelli 58113	Simon 8299	Zseni 22216
Bálint 91084	Ede 80090	Gedeon 82137	Janka 108767	Lina 51069	Neszt 22248	Soma 72150	Zsigmond 84039
Balthazár 29334	Eduárd 108086	Gellért 108983	János 73400	Lipót 8355	Netti 90716	Stefánia 109469	Zsófia 8549
Bandi 102228	Edwin 26345	Gergely 620	Jenő 107155	Livia 22220	Nikita 66109	Szabolcs 86717	Zsuzsanna 66842
Barbara 91874	Elek 102592	Gertrud 106000	Joachim 73371	Lorencz 86720	Norbert 108415	Szaniszló 8277	Xavér 106686

A szíves megrendeléseket posta fordultával kérjük, hogy a kívánt szám időközben el ne adassék.

Az eddigi húzásoknál szerencsénk volt már
600,000 koronát — 1.800,000
400,000 koronát — 400,000

Összesen 4 sorsjegyre 2.200,000 koronát vevőinknek kifizetni

Kiss Károly és Társa

BUDAPEST, Kossuth-utca 13.

Az I. oszt. sorsjegyek árai
Egy nyolczad 1 k. 50. fill.
Egy negyed 3 — — —
Egy fél 6 — — —
Egy egész 12 — — —

Tessék kivágni és címünkre beküldeni.
MEGRENDELÉS.
Kiss Károly és Társa Bankháza,
Budapest IV., Kossuth Lajos-utca 13.
Sziveskedjék nekem a XVII. sorsjáték I. osztályára a sorsjegyet hivatalos tervet és húzás után hivatalos nyereményjegyzéket küldeni. mellékelve bélyegekben küldöm. egyidejűleg postautalványon küldöm. (kérem utánvételezni.)
A sorsjegy árát kor. fill.

Pontos cím Név:
Lakhely: utca, házsám:
Utolsó posta: (megye):

Több ezer fél nyert a most lefolyt KISS-nél sorsjátékban nagyobb nyereményeket. Minden egyes húzás után közzéteszük a nagyobb budapesti hírlapokban a nálunk nyert sorsjegyek jegyzékét úgy, hogy mindenki meggyőződhetik, miszerint igen tisztelt vevőinknek különösen kedvez a szerencse. Kísérlelje meg tehát szerencsését mindenki Kiss Bankházában, mert Kiss szerencsése Nagy!

A XVII. sorsjáték első osztályának húzása már
OY. 23, 24-én.

DÖRGE KÖZLÖNYE

ELŐFIZETÉSI ÁRA:	
Egész sorsjegy.	12 korona
Fél "	6 "
Negyed "	3 "
Nyolcad "	1.50 "

Felelős szerkesztő:
Dörge Frigyes.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, Zoltán-u. 16. szám.
Kiadótulajdonos:
DÖRGE FRIGYES bankháza.

Sürgős!

A mi népszerű sorsjegy tanácsosunk a sokoldalú kívánságnak engedve, egy hölgyek és urak keresztneveiből álló jegyzéket állított össze. Nagyon sokáig vonakodott, mert állítása szerint ilyen jegyzékek már voltak forgalomban és nem szívesen engedne mesterségében kontárkodni.

Ellenállása mégis legyőzött, és pedig részben utalással Ben Kiba mondására, főképp azonban erélyes nyilatkozatunk által, hogy itt sem az ő izlése, sem az ő meg nem fogható hiúsága nem jó számba, csupán csak egyedül a nagy közönség kívánsága.

Ez meggyőzte őt, mire megszokott elbizakodottságában kijelentette, hogy egy jobb névösszeállítás ennél nem is létezhet.

Vak szerencséje folytán ez könnyen lehetséges, amit mi erősen kívánunk és remélünk.

Mindenesetre ajánlatos a kiválasztott szorsjegyszámokat azonnal megrendelni, mert éppen ezen a téren a legkisebb késedelem tekintélyes vagyomnak az elvesztését jelentheti.

Dörge Frigyes bankháza, Zoltán-utca 16.

Az új főszerkesztő átellenében (Gabonacsarnok oldal).

Adél	5185	Elek	45095	Kolozs	5181	Miklós	5181
Anna	16657	Illés	10906	Bálint	11542	Tivadar	11542
Aranka	39287	Kelemen	21165	Adorján	45098	Armand	45098
Biri	11575	Lehel	5186	Emőd	5188	Henrik	5188
Boriska	11860	Balázs	4651	Gellért	10057	Andor	10057
Bözske	4674	Jenő	5189	Lukács	45094	Tódor	45094
Dóra	11877	Flemér	7107	Pista	19006	Albert	19006
Elza	39300	Árpád	23000	Skilárd	22992	Kálmán	22992
Etel	22998	Imre	41511	Vidor	21160	Manó	21160
Gizella	22875	Denes	7888	Mátyás	7101	Leó	7101
Hajnalka	68251	János	66408	Géza	5154	Miksa	5154
Ibolyka	21167	Ambrus	5198	András	4911	Sándor	4911
Ilka	37538	László	84066	Bandi	60410	Andor	60410
Hona	45071	Egyed	34425	György	8886	Bogdán	8886
Iren	67053	Loránt	5160	Menyhért	18749	Dömötör	18749
Irma	45075	Márton	67063	Rezső	5175	Ede	5175
Janka	66415	Endre	4913	Szabolcs	6286	Ferenc	6286
Jolan	4916	Benedek	45079	Taksony	69254	Gedeon	69254
Józsa	21161	Átilla	41514	Vince	18750	Hugo	18750
Juliska	34070	Aurélia	7115	Zoltán	4928	Antas	4928
Jutka	4918	István	7900	Béla	7888	Dömök	7888
Katicá	11862	Máthé	11864	Akos	11861	Bemó	11861
Lenke	45074	Dezso	68257	Gida	5196	Izso	5196
Lajza	4919	Gyöző	5525	Mihály	11800	Károly	11800
Magda	11871	Agost	11876	Tibor	4924	Ludwig	4924
Magdolna	41517	Bódog	41519	Alfréd	5177	Mór	5177
Margit	11883	Döme	11884	Clemant	66418	Geroben	66418
Mária	67073	Ernö	60446	Parkas	11886	Kristóf	11886
Mariska	68259	Lőrinc	5163	Gábor	11559	Orbán	11559
Melinda	5192	Pál	11873	Aristid	5169	Richard	5169
Melitta	11891	Sebestyén	11894	Bertalan	11899	Erich	11899
Olga	45065	Taszió	45080	Dániel	41525	Ottó	41525
Orsolya	45083	Valér	45090	Gáspár	945081	Róbert	945081
Orszl	68266	Tihamér	68267	József	68260	Emil	68260

Bankházunk által kifizetett nagyobb nyeremények:

400000	korona	86762	számu	sorsjegy
200000	"	31379	"	"
100000	"	15630	"	"
100000	"	104830	"	"
80000	"	56929	"	"
80000	"	3566	"	"
70000	"	71488	"	"
60000	"	104801	"	"
60000	"	63107	"	"

és még sok más nagyobb nyeremények.

ÁRAK

az első osztályához:

Egész sorsjegy	12	korona
Fél " "	6	korona
Negyed " "	3	korona
Nyolcad " "	1.50	korona

MEGRENDELŐ-LAP.

DÖRGE FRIGYES BANKHÁZA
Budapesten, V., Zoltán-utca 16.

Kérek a 17-ik sorsjáték első osztályához

-----darab ^{egész} ^{fél} ^{negyed} ^{nyolcad} osztálysorsjegyet.

Az árat ^{postautalványon küldöm.} ^{kérem utánvenni.}

Név -----

Foglalkozás -----

Cím -----

(A nem kívántat tessék áthuzni.)